

S P R Á V A
o hodnotení územnoplánovacej dokumentácie
podľa zákona č.24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie v znení
neskorších predpisov, podľa prílohy č.5

ÚZEMNÝ PLÁN OBCE
P R Í B O V C E

Jún 2021

Obsah**A. ZÁKLADNÉ ÚDAJE****A.I Základné údaje o obstarávateľovi**

1. Označenie 4
2. Sídlo 4
3. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje oprávneného zástupcu obstarávateľa, osoby s odbornou spôsobilosťou na obstarávanie územnoplánovacích podkladov a územnoplánovacej dokumentácie 4

A.II Základné údaje o územnoplánovacej dokumentácii..... 5

1. Názov 5
2. Územie 5
3. Dotknuté obce 5
5. Schvaľujúci orgán 5
6. Vyjadrenie o vplyvoch územnoplánovacej dokumentácie presahujúcich štátne hranice 5

B. ÚDAJE O PRIAMÝCH VPLYVOCH ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA 6**B.I Údaje o vstupoch 6**

1. Pôda - záber pôdy celkom, z toho zastavané územie (ha, poľnohospodárska pôda, lesné pozemky, bonita), z toho dočasný a trvalý záber 6
2. Voda 7
3. Suroviny 8
4. Energetické zdroje 8
5. Nároky na dopravu a inú infraštruktúru 8

B.II Údaje o výstupoch 10

1. Ovzdušie - hlavné zdroje znečistenia ovzdušia (stacionárne, mobilné), kvalitatívna a kvantitatívna charakteristika emisií, spôsob zachytávania emisií, spôsob merania emisií 10
2. Voda - celkové množstvo, druh a kvalitatívne ukazovatele vypúšťaných odpadových vôd, 10
3. Odpady – celkové množstvo (t/rok), spôsob nakladania s odpadmi 10
4. Hluk a vibrácie (zdroje, intenzita) 10
5. Žiarenie a iné fyzikálne polia (tepelné, magnetické a iné – zdroj a intenzita) 10
6. Doplňujúce údaje 11

C. KOMPLEXNÁ CHARAKTERISTIKA A HODNOTENIE VPLYVOV NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA 12**C.I Vymedzenie hraníc dotknutého územia 12****C.II Charakteristika súčasného stavu životného prostredia dotknutého územia – podľa stupňa územnoplánovacej dokumentácie**

1. Horninové prostredie – inžiniersko-geologické vlastnosti, geodynamické javy (napr. zosuvy, seizmicita, erózia a iné), ložiská nerastných surovín, geomorfologické pomery (napr. sklon, členitosť), stav znečistenia horninového prostredia (zdroj: *KEP obce Príbovce, 2017) 12
2. Klimatické pomery– zrážky (napr. priemerný ročný úhrn a časový priebeh), teplota (napr. priemerná ročná a časový priebeh), veternosť (napr. smer a sila prevládajúcich vetrov) 13
3. Ovzdušie - stav znečistenia ovzdušia 13
4. Vodné pomery - povrchové vody (napr. vodné toky, vodné plochy), podzemné vody vrátane geotermálnych, minerálnych, pramene a pramenné oblasti vrátane termálnych a minerálnych prameňov (výdatnosť, kvalita, chemické zloženie), vodohospodársky chránené územia, stupeň znečistenia podzemných a povrchových vôd 14
5. Pôdne pomery - kultúra, pôdny typ, pôdny druh a bonita, stupeň náchylnosti na mechanickú a chemickú degradáciu, kvalita a stupeň znečistenia pôd 15
6. Flóra a fauna – kvalitatívna a kvantitatívna charakteristika, chránené vzácne a ohrozené druhy a biotopy, významné migračné koridory živočíchov 16
7. Krajina – štruktúra, typ, scenéria, stabilita, ochrana 17
8. Chránené územia, chránené stromy a ochranné pásma podľa osobitných predpisov [napr. národné parky, chránené krajinné oblasti, navrhované chránené vtáčie územia, územia európskeho významu, európska sústava chránených území (Natura 2000), chránené vodohospodárske oblasti], územný systém ekologickej stability (miestny, regionálny, nadregionálny)] 20

9. Obyvateľstvo – demografické údaje (napr. počet dotknutých obyvateľov, veková štruktúra, zdravotný stav, zamestnanosť, vzdelanie), sídla, aktivity (poľnohospodárstvo, priemysel, lesné hospodárstvo, služby, rekreácia a cestovný ruch), infraštruktúra (doprava, produktovody, telekomunikácie, odpady a nakladanie s odpadmi).....	21
10. Kultúrne a historické pamiatky a pozoruhodnosti, archeologické náleziská	22
11. Paleontologické náleziská a významné geologické lokality	22
12. Iné zdroje znečistenia (hlukové pomery, vibrácie, žiarenie).....	22
13. Zhodnotenie súčasných environmentálnych problémov	222
C.III Hodnotenie predpokladaných vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie vrátane zdravia a odhad ich významnosti	
1. Vplyvy na obyvateľstvo – počet obyvateľov dotknutých vplyvmi navrhovanej činnosti v dotknutých obciach, zdravotné riziká, sociálne a ekonomické dôsledky a súvislosti, narušenie pohody a kvality života, prijateľnosť činnosti pre dotknuté obce (napr. podľa názorových stanovísk a pripomienok dotknutých obcí, sociologického prieskumu medzi obyvateľmi dotknutých obcí), iné vplyvy	233
2. Vplyvy na horninové prostredie, nerastné suroviny, geodynamické javy a geomorfologické pomery.....	233
3. Vplyvy na klimatické pomery	233
4. Vplyvy na ovzdušie (napr. množstvo a koncentrácia emisií a imisií).....	233
5. Vplyvy na vodné pomery (napr. kvalitu, režimy, odtokové pomery, zásoby)	244
6. Vplyvy na pôdu (napr. spôsob využívania, kontaminácia, pôdna erózia).....	244
7. Vplyvy na faunu, flóru a ich biotopy (napr. chránené, vzácne, ohrozené druhy a ich biotopy, migračné koridory živočíchov, zdravotný stav vegetácie a živočíšstva atď.)	24
8. Vplyvy na krajinu - štruktúru a využívanie krajiny, scenériu krajiny.....	25
9. Vplyvy na chránené územia a ochranné pásma, na územný systém ekologickej stability	25
10. Vplyvy na kultúrne a historické pamiatky, vplyvy na archeologické náleziská	26
11. Vplyvy na paleontologické náleziská a významné geologické lokality	266
12. Iné vplyvy	266
13. Komplexné posúdenie očakávaných vplyvov z hľadiska ich významnosti a ich porovnanie s platnými právnymi predpismi.....	266
C.IV Navrhované opatrenia na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov na životné prostredie a zdravie	288
C.V Porovnanie variantov zohľadňujúcich cieľ a geografický rozmer strategického dokumentu vrátane porovnania s nulovým variantom	29
1. Tvorba súboru kritérií a určenie ich dôležitosti na výber optimálneho variantu.....	29
2. Porovnanie variantov	30
C.VI Metódy použité v procese hodnotenia vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie a zdravie a spôsob a zdroje získavania údajov o súčasnom stave životného prostredia a zdravia.....	30
C.VII Nedostatky a neurčitosti v poznatkoch, ktoré sa vyskytli pri vypracúvaní správy o hodnotení.....	300
C.VIII Všeobecné záverečné zhrnutie	30
C.IX Zoznam riešiteľov a organizácií, ktoré sa na vypracovaní správy o hodnotení podieľali, ich podpis (pečiatka)	31
C.X Zoznam doplňujúcich analytických správ a štúdií, ktoré sú k dispozícii u navrhovateľa a ktoré boli podkladom na vypracovanie správy o hodnotení	31
C.XI Dátum a potvrdenie správnosti a úplnosti údajov podpisom (pečiatkou) oprávneného zástupcu navrhovateľa	31
Príloha č.1: Vyhodnotenie požiadaviek určených v rozsahu hodnotenia.....	32

A. ZÁKLADNÉ ÚDAJE

A.I Údaje o obstarávateľovi

1. Označenie

Obec Příbovce

2. Sídlo

Obecný úrad Příbovce, 038 42 Příbovce č. 184

3. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje oprávneného zástupcu obstarávateľa, osoby s odbornou spôsobilosťou na obstarávanie územnoplánovacích podkladov a územnoplánovacej dokumentácie

Oprávnený zástupca obstarávateľa:

Viktória Fľaková - starostka obce

telefón: 0918 459 176

e-mail: starosta@obecpribovce.sk

Odborne spôsobilá osoba pre obstarávanie ÚPP a ÚPD:

Ing. arch. Ján Burian, registračné číslo 229

telefón: +421 041 5643 473

A.II Základné údaje o územnoplánovacej dokumentácii

1. Názov

Územný plán obce Príbovce - etapa: Návrh ÚPN-O.

2. Územie

Kraj: Žilinský
Okres: Martin
Obec: Príbovce
Katastrálne územie: Príbovce

3. Dotknuté obce

- obec Rakovo
- obec Benice
- obec Ďanová
- obec Necpaly
- obec Košťany nad Turcom
- obec Trebstovo
- obec Trnovo

4. Dotknuté orgány

V zmysle § 3 písm. m) zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie dotknutý orgán je orgán verejnej správy, ktorého záväzný posudok, súhlas, stanovisko alebo vyjadrenie vydávané podľa osobitných predpisov sa vyžaduje pred prijatím alebo schválením strategického dokumentu:

- Žilinský samosprávny kraj, Odbor dopravy a územného plánovania, Žilina
- Okresný úrad Žilina, Odbor výstavby a bytovej politiky, Odd. územného plánovania, Žilina
- Okresný úrad Žilina, Odbor opravných prostriedkov, Referát pôdohospodárstva, Žilina
- Okresný úrad Žilina, Odbor starostlivosti o životné prostredie, odd. ochrany prírody vôd a vybraných zložiek životného prostredia kraja, Žilina
- Okresný úrad Žilina, odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií, Žilina
- Krajský pamiatkový úrad Žilina
- Ministerstvo životného prostredia SR, sekcia geológie a prírodných zdrojov, Bratislava
- Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR, Odd. programovania dopravnej infraštruktúry sekcia cestnej dopravy a pozemných komunikácií, odbor rozvoja dopravnej infraštruktúry, Bratislava
- Ministerstvo obrany SR, Agentúra správy majetku, Bratislava
- Dopravný úrad SR, Bratislava
- Obvodný banský úrad, Banská Bystrica
- Okresný úrad Martin, Odbor starostlivosti o životné prostredie, úsek štátnej správy ochrany ovzdušia, úsek štátnej správy ochrany vôd, úsek štátnej správy odpadového hospodárstva, úsek štátnej správy ochrany prírody a krajiny, Martin
- Okresný úrad Martin, Pozemkový a lesný odbor, Martin
- Okresný úrad Martin, Odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií, Martin
- Okresný úrad Martin, Odbor krízového riadenia, Martin
- Regionálny úrad verejného zdravotníctva, Martin
- Regionálna veterinárna a potravinová správa, Martin
- Okresné riaditeľstvo HaZZ, Martin

5. Schvaľujúci orgán

Obecné zastupiteľstvo obce Príbovce.

6. Vyjadrenie o vplyvoch územnoplánovacej dokumentácie presahujúcich štátne hranice

Riešené územie leží mimo dosahu štátnych hraníc SR. Riešenie Územného plánu obce Príbovce preto nespôsobuje vplyvy presahujúce štátne hranice.

B. ÚDAJE O PRIAMÝCH VPLYVOCH ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA**B.I Údaje o vstupoch****1. Pôda - záber pôdy celkom, z toho zastavané územie (ha, poľnohospodárska pôda, lesné pozemky, bonita), z toho dočasný a trvalý záber**

Realizácia Územného plánu obce (ďalej len "ÚPN-O") Príbovce si vyžaduje trvalé zábery poľnohospodárskej pôdy.

1.1 Záber poľnohospodárskej pôdy

Záber poľnohospodárskej pôdy je vypracovaný v zmysle požiadaviek dotýkajúcich sa ochrany poľnohospodárskej pôdy, ustanovených v zákone č. 220/2004 Z.z. o ochrane a využívaní PP v znení neskorších predpisov. V zmysle §13 a §14 tohto zákona sa musí dbať na ochranu poľnohospodárskej pôdy a riadiť sa zásadami jej ochrany pri každom obstarávaní a spracovaní územnoplánovacej dokumentácie.

Pri urbanistickej koncepcii návrhu rozvoja územia boli uvedené zásady rešpektované nasledovne :

- zábery poľnohospodárskej pôdy pre rozvoj obce v návrhovom období boli navrhnuté v odôvodnenom a nevyhnutnom rozsahu,
- nie je narušená ucelenosť honov a nie je sťažené obhospodarovanie poľnohospodárskej pôdy nevhodným situovaním stavieb, jej delením a drobením alebo vytváraním častí nevhodných na obhospodarovanie poľnohospodárskymi mechanizmami.

Podľa zák. č. 57/2013 Z. z., ktorým sa novelizoval zákon č.220/2004 Z.z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy, je potrebné chrániť najkvalitnejšiu pôdu v katastrálnom území. Podľa Nariadenia vlády SR č.58/2013 Z. z. v katastrálnom území Príbovce sú to poľnohospodárske pôdy nasledovných BPEJ : 0706042/5, 0711002/5, 0712003/5, 0720013/4, 0720043/5, 0763202/5, 0764003/5, 0764203/5. ÚPN-O navrhuje záber najkvalitnejšej pôdy v k. ú. v minimálnom rozsahu, nepredpokladá sa vplyv strategického dokumentu na chránenú pôdu.

V riešenom území Príbovce sa nachádza 507,7 ha poľnohospodárskej pôdy, z toho 264,8 ha ornej pôdy, 12,8 ha záhrad a 230,1 ha trvalých trávnatých porastov.

Tab. č.. Vyhodnotenie dôsledkov stavebných zámerov a iných návrhov na poľnohospodárskej pôde

Lok. číslo	Kat. územie	Funkčné využitie	Výmera lokality celkom v ha	Predpokladaná výmera poľnohospodárskej pôdy			Užívateľ poľnohosp. pôdy	Vybudované hydromel. zariadenia	Časová etapa realizác.	Poznámka
				Výmera v ha	z toho					
					kód/skupina BPEJ	výmera v ha				
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.
1	Príbovce	IBV	6,52	3,26	0733062/7	3,26	fyz. osoby a iní	-	I. etapa	Mimo zast. územia
2		IBV	2,80	1,40	0720013/4 0733062/7	1,35 0,05		-		Mimo zast. územia
3		Verejná zeleň	0,06	0,01	0720013/4	0,01		-		V zast. území
4		Verejná zeleň	0,35	0,04	0720013/4	0,04		-		V zast. území
5		Verejná zeleň	0,14	0,01	0729012/6	0,01		-		V zast. území
6		Verejná zeleň	0,40	0,04	0729012/6	0,04		-		V zast. území
7		Občianska vybavenosť	2,99	1,79	0764203/5 0727003/6 0729012/6 0729002/6	1,50 0,59 0,02 0,03	Poľn. Družstvo GADER Blatnica	-	Mimo zast. územia	
8	Rozšírenie cintorína	0,49	0,49	0733062/7	0,49	fyz. osoby a iní	-		V zast. území	
LOKALITY SPOLU			13,75	7,04		7,04				

Vysvetlivky : V stĺpci "kód / BPEJ" sú hrubo vyznačené BPEJ, zaradené medzi chránené pôdy podľa Nariadenie vlády SR č.58/2013 Z. z.

Predpokladaná výmera zaberanej poľnohospodárskej pôdy na nepoľnohospodárske účely v ÚPN - O Príbovce je **7,04 ha**.

1.2 Záber lesnej pôdy

Lesné pozemky sa v k. ú. Príbovce nenachádzajú.

2. Voda

2.1 Zásobovanie obce pitnou vodou

Zásobovanie pitnou vodou obce Príbovce je verejným vodovodom, ktorý je napojený na skupinový vodovod Martin. Obec je zásobovaná z vodojemu Jahodníky s objemom 3000 m³. Z vodojemu je voda privádzaná do obce gravitačným prírodným potrubím DN150 z Koštian nad Turcom. Východnou časťou obce je vedené prírodné potrubie vodovodu DN300 (z Blatnice do vodojemu Jahodníky). Existujúce rozvody verejného vodovodu sú profilu DN 150 a DN100 materiál PVC, LT, OC a HDPE. Existujúci systém zásobovania pitnou vodou, ako aj konfigurácia vodovodnej siete dávajú predpoklad na bezporuchovú a spoľahlivú prevádzku vodárenských zdrojov.

Strategický dokument (ÚPN-O Príbovce) rešpektuje existujúcu koncepciu zásobovania pitnou vodou, navrhuje rozšírenie verejného vodovodu v správe Turčianskej vodárenskej spoločnosti a.s. na navrhovaný územný rozvoj.

✓ *Potreba pitnej vody:*

Výpočet potreby vody je stanovený v zmysle Vyhlášky MŽP SR č.684/2006 Z.z..

Lokalita č.1 – IBV 12

Predpokladaná výstavba v území je 60 rodinných domov

priemerná ročná potreba vody:

$$Q_r = Q_p \times 365 = 38\,400 \times 365 = 14\,016\,000 \text{ l/r} = 14\,016,000 \text{ m}^3/\text{r}$$

Lokalita č.2 – IBV 13

Predpokladaná výstavba v území je 30 rodinných domov

priemerná ročná potreba vody:

$$Q_r = Q_p \times 365 = 19\,200 \times 365 = 7\,008\,000 \text{ l/r} = 7\,008,00 \text{ m}^3/\text{r}$$

Lokalita č.3 – IBV 14+15

Predpokladaná výstavba v území je 34 rodinných domov

priemerná ročná potreba vody:

$$Q_r = Q_p \times 365 = 21\,760 \times 365 = 7\,942\,400 \text{ l/r} = 7\,942,400 \text{ m}^3/\text{r}$$

Lokalita č.4 – IBV 5

Predpokladaná výstavba v území je 20 rodinných domov

priemerná ročná potreba vody:

$$Q_r = Q_p \times 365 = 12\,800 \times 365 = 4\,672\,000 \text{ l/r} = 4\,672,000 \text{ m}^3/\text{r}$$

Lokalita č.5 – OV1

Predpokladaná výstavba v území sú 3 objekty, ktoré budú zahrňovať MŠ-30 detí, lekáreň, holičstvo a kaderníctvo, maloobchod- predajne potravín, kvetinárstvo

priemerná ročná potreba vody:

$$Q_r = Q_p \times 365 = 3\,640 \times 365 = 1\,328\,600 \text{ l/r} = 1\,328,600 \text{ m}^3/\text{r}$$

Lokalita č.6 – OV 2

Predpokladaná výstavba v území sú objekty reštaurácia, kultúrny dom a obecný úrad

priemerná ročná potreba vody:

$$Q_r = Q_p \times 365 = 5\,100 \times 365 = 1\,861\,500 \text{ l/r} = 1\,861,500 \text{ m}^3/\text{r}$$

2.2 Potreba požiarnej vody

Zdrojom požiarnej vody je verejný vodovod a miestne vodné toky.

2.3 Zneškodňovanie odpadových vôd

Obec Príbovce má vybudovanú kanalizačnú sieť tvorenú systémom uličných stôk, zberačov, hlavných zberačov a kmeňovej stoky, napojenú na skupinovú kanalizáciu Martin-Vrútky s čistením na ČOV Vrútky.

Návrh odkanalizovania rešpektuje odvádzanie splaškových odpadových vôd do kanalizácie a následné čistenie na ČOV Vrútky. Dažďové vody budú odvádzané mimo verejnú splaškovú kanalizáciu, ktorá je dimenzovaná len na odvod splaškových vôd.

2.4 Odvádzanie dažďových vôd

V obci nie je vybudovaná samostatná dažďová kanalizácia. Dažďové vody z existujúcej zástavby sú odvádzané do jednotnej verejnej kanalizačnej siete. Tento stav je nevyhovujúci a nezodpovedá environmentálnym stratégiám. Pre zabezpečenie odvodu dažďových vôd je potrebné vybudovať novú dažďovú kanalizáciu, ktorá cez retenčné nádrže bude odvádzat' dažďové vody do vsakov, prípadne sa bude ďalej využívať.

Dažďové vody zo striech objektov budú prednostne likvidované priamo na príľahlých pozemkoch vsakovaním do podlažia.

3. Suroviny

V katastri obce sa nenachádza ložiská nerastných surovín, ani prieskumné územie.

Nenachádzajú sa tu lokality, ani nie sú dotknuté záujmy chránené banskými predpismi.

Z návrhu územného plánu obce nevyplývajú osobitné požiadavky na spotrebu miestnych surovín.

4. Energetické zdroje

4.1 Zásobovanie elektrickou energiou

Cez katastrálne územie Príbovce nie sú trasované VVN linky nadradenej prenosovej sústavy, ktoré prevádzkuje SEPS, a. s.

Cez k. ú. prechádza 22kV vzdušná rozvodná sieť – linka č. 208, z ktorej sú napojené distribučné trafostanice, pokrývajúce potrebu elektrickej energie pre jednotlivé objekty v území. Zásobovanie elektrickou energiou obce Príbovce je navrhované zo 7 transformačných staníc.

V súčasnosti v riešenom území obce Rakovo je využívaný zemný plyn komplexne a predpokladá sa jeho používanie i v návrhovom období, čo má a bude mať vplyv na potreby v zásobovaní územia elektrickou energiou.

Návrh zásobovania elektrickou energiou sa nachádza v smernej časti návrhu strategického dokumentu (ÚPN - O Príbovce), v kapitole 2.12.3 Energetika a energetické zariadenia, Zásobovanie elektrickou energiou.

4.2 Zásobovanie zemným plynom

Obec Príbovce je plynofikovaná. Napájací bod je regulačná stanica (RS) VTL/STL s kapacitou 3000 m³/hod, ktorá je situovaná v západnej časti obce Príbovce.

Zemný plyn naftový (ZPN) sa používa okrem domácností aj v objektoch občianskej vybavenosti - obecný úrad, hasičská zbrojnica, materská škola.

ÚPN - O navrhuje využitie zemného plynu komplexne, t.j. na vykurovanie, prípravu teplej úžitkovej vody, na varenie a pečenie, s predpokladom plynifikácie 70% objektov (RD).

Návrh zásobovania zemným plynom sa nachádza v smernej časti návrhu strategického dokumentu (ÚPN - O Príbovce), v kapitole 2.12.4 Zásobovanie teplom, Zásobovanie zemným plynom.

4.3 Zásobovanie tepelnou energiou

Obec Príbovce má decentralizovaný systém zásobovaná teplom, na jej území sa nenachádza väčší tepelný zdroj, ktorý by prevzal funkciu centrálného tepelného zdroja. Na zemný plyn je v súčasnosti napojených cca 151 domácností, t. j. 60% obývaných bytov. Objekty občianskej vybavenosti pre potrebu tepelnej energie využívajú zemný plyn, elektrickú energiu a tuhé palivá.

Zásobovanie obce Príbovce teplom sa v ÚPN-O navrhuje ponechať decentralizovaným systémom. Súčasná a budúce potreby tepelnej energie budú riešené palivami na zemný plyn a elektrickou energiou. Pre bytovú zástavbu sa odporúča zvýšiť percento elektricky vykurovaných bytov, s predpokladom, že sa objavia aj objekty s čiastočným využitím solárnej energie pre prípravu TUV ako doplnkovým zdrojom, prípadne spaľovanie biomasy.

Návrh zásobovania tepelnou energiou sa nachádza v smernej časti návrhu strategického dokumentu (ÚPN - O Príbovce), v kapitole 2.12.4 Zásobovanie teplom.

5. Nároky na dopravu a inú infraštruktúru

Návrh verejného dopravného vybavenia územia sa nachádza v smernej časti návrhu strategického dokumentu (ÚPN - O Príbovce), v kapitole 2.12 Návrh verejného dopravného a technického vybavenia, Doprava a dopravné zariadenia.

5.1 Širšie dopravné vzťahy

Obec Rakovo sa nachádza asi 6,0 km južne od okresného mesta Martin. Prístup od Martina do obce je po štátnej ceste I. triedy č. I/65 (v smere Martin – Turčianske Teplice) s odbočením vpravo na križovatke so štátnou cestou II. triedy č. II/519, cez mimoúrovňové križovanie ponad železničnú trať, ktorá pretína obec Príbovce východo – západným smerom.

Cez kataster obce prechádza trasa navrhovanej rýchlostnej cesty R3. V návrhovom a výhľadovom období je potrebné chrániť územný koridor pre rýchlostnú cestu R3, cieľový stav podľa záťaže úsekov v kategórii R 24,5/120 - 80, v trase a úseku: križovatka s cestou I/18 Martin - Horná Štubňa, súčasť doplnkovej siete TEN-T (Transeurópska dopravná sieť), sieť AGR č. E77, trasa TEM 5, v súlade s platnou nadradenou územnoplánovacou dokumentáciou.

Tiež je potrebné chrániť územný koridor na realizáciu homogenizácie cesty I/65 nadregionálneho významu, súbežnú s rýchlostnou cestou R3 v trase a úseku: koniec priesahu cesty I/65 Martin - križovatka Príbovce s cestou II/519, v súlade s platnou nadradenou územnoplánovacou dokumentáciou (kat. C 11,5/80).

5.2 Cestná automobilová doprava

Cestnú sieť v k. ú. Príbovce je možné rozdeliť podľa charakteru na cestu I. triedy I/65 / vo vlastníctve štátu/, cestu II. triedy II/519 a cestu III. triedy III/2160, ktoré sú vo vlastníctve ŽSK a sieť miestnych komunikácií vo vlastníctve obce.

V rozvojových plochách nových IBV sú obslužné komunikácie navrhované kategórie MO 6,50/30, príp. MO 8,00/50, funkčnej triedy C3, v zmysle STN.

5.3 Hromadná doprava

Obec je dobre sprístupnená prímestskou hromadnou dopravou z mesta Martin a aj diaľkovou autobusovou dopravou. Autobusy premávajú od Martina do obce po ceste I. triedy č. I/65 (v smere Martin – Banská Bystrica). Na území obce sa nachádza 1 zastávka (v oboch smeroch), približne v strede obce, v blízkosti obecného úradu. Pri napojení miestnej komunikácie na cestu I/65 sa nachádza autobusová zastávka – v smere Martin – Turčianske Teplice.

Vzhľadom na fakt, že súčasné severovýchodné územie obce ako aj navrhované rozvojové plochy sú mimo izochrón časovej dostupnosti existujúcich autobusových zastávok, t.j. dochádzkové vzdialenosti k existujúcim zastávkam sú nevyhovujúce, návrh uvažuje s vybudovaním novej autobusovej zastávky.

5.4 Železničná doprava

Cez obec Príbovce prechádza železničná trať č.118 (Vrútky - Martin - Banská Bystrica - Zvolen), ale železničná zastávka sa priamo v obci nenachádza; najbližšia sa nachádza v katastri susednej obce Rakovo.

5.5 Civilné letectvo

V katastrálnom území obce sa nenachádza žiadne letisko evidované Dopravným úradom SR. Najbližšie regionálne letisko sa nachádza v Košťanoch nad Turcom. Časť katastrálneho územia obce sa nachádza v ochranných pásmach a prekážkových rovinách Letiska pre letecké práce v poľnohospodárstve Košťany nad Turcom, určených rozhodnutím Štátnej leteckej inšpekcie zn. 1-92/82 zo dňa 13.12.1982 a v zmysle predpisu L 14Z. Obmedzenia z toho vyplývajúce je potrebné rešpektovať.

5.6 Statická doprava

Parkovanie a odstavovanie vozidiel prebieha väčšinou v rámci obslužných komunikácií tam, kde to širkové parametre dovoľujú, pri objektoch občianskej vybavenosti sú vybudované odstavné plochy. Odstavovanie vozidiel v individuálnej bytovej výstavbe (IBV) je zabezpečené na vlastných pozemkoch, rovnako aj v navrhovaných plochách IBV bude, v súlade s platnými STN, odstavovanie vozidiel zabezpečené na vlastných pozemkoch.

5.7 Pešia doprava

Chodníky v obci sa nachádzajú pozdĺž cesty II/519 a čiastočne pozdĺž cesty III/2160 – okolo Obecného úradu. Tam, kde to priestorové možnosti a existujúca zástavba umožňujú je navrhnuté dobudovať chodníky, v nových obytných zónach vybudovať jednostranné chodníky v zmysle STN, v šírke 2,00 m. V k. ú. rešpektovať existujúce lávky cez potok.

5.8 Cyklistická doprava

Katastrálnym územím obce prechádza značená cykloturistická trasa č. 5427, ktorá vedie z obce Košťany nad Turcom smerom do obce Rakovo, ďalej pokračuje do obce Socovce.

V z. ú. obce je navrhnutá nová cyklotrasa popri Blatnickom potoku a čiastočne popri rieke Turiec.

B.II Údaje o výstupoch

1. Ovzdušie - hlavné zdroje znečistenia ovzdušia (stacionárne, mobilné), kvalitatívna a kvantitatívna charakteristika emisií, spôsob zachytávania emisií, spôsob merania emisií

V riešenom území sa nenachádzajú prevádzky, ktoré by spôsobovali výrazné znečistenie ovzdušia. Tieto pochádzajú skôr zo vzdialenejších zdrojov väčších miest ako Martin, Žilina, Ružomberok a hornonitrianska oblasť. Zdrojom znečistenia ovzdušia sú skôr lokálne kúreniská (hlavne počas zimnej vykurovacej sezóny a zhoršených rozptylových podmienok) a splodiny z vyťažených ciest cesty I/65 a II/519.

Územie miest Martin a Vrútky bolo v roku 2010 zaradené do oblasti č. 9 riadenia kvality ovzdušia (znečisťujúca látka PM₁₀). V blízkosti sa nachádza monitorovacia stanica lokálneho znečistenia ovzdušia v Martine.

V rámci koncepcie riešenia sa navrhuje plynofikácia obce a použitie alternatívnych, obnoviteľných zdrojov energie, čo významne prispeje k zníženiu produkcie exhalátov. Monitoring a meranie emisií sa nenavrhuje.

2. Voda - celkové množstvo, druh a kvalitatívne ukazovatele vypúšťaných odpadových vôd, miesto vypúšťania (recipient, verejná kanalizácia, čistiareň odpadových vôd), zdroj vzniku odpadových vôd, spôsob nakladania

Údaje o zneškodňovaní odpadových vôd sú uvedené v kapitole B.I bod 2.3 tejto správy.

3. Odpady – celkové množstvo (t/rok), spôsob nakladania s odpadmi

Údaje o nakladaní s odpadmi sa nachádza v smernej časti návrhu strategického dokumentu ÚPN - O Príbovce, v kapitole 2.13.4 Nakladanie s odpadmi.

Obec má program odpadového hospodárstva do roku 2015 (v súčasnosti sa spracúva nadradený dokument na úrovni kraja). Obec má od roku 2014 sprevádzkovaný zberný dvor na likvidáciu všetkých druhov odpadu. S vybudovaním kompostoviska obec nepočíta, kompost z domácností občania zbierajú do na to určených zberných nádob a vyváža ich spoločnosť Brantner. Odvoz a likvidáciu komunálneho odpadu zabezpečuje firma BRANTNER Fatra s.r.o. Martin a ukladá ho na skládku Martin – Kalnô.

V k. ú. je evidovaná pravdepodobná environmentálna záťaž MT(005)/Príbovce – ČS PHM Slovnaft. V území je evidovaná odvezená skládka (2459) – v prípade stavebného využitia územia so skládkou (aj odstránenou) je potrebný geologický prieskum V katastrálnom území eviduje Štátny geologický ústav Dionýza Štúra odvezenú skládku odpadov. Pravdepodobná environmentálna záťaž a odvezená skládka odpadov boli premietnuté do grafickej časti návrhu strategického dokumentu.

4. Hluk a vibrácie (zdroje, intenzita)

Zdrojom hluku v obci je najmä doprava po cestách I/65 a II/519 a železnica. Vzhľadom na prejazdnú polohu obce a umiestnenie obce na hlavných dopravných ťahov, je dopravné zaťaženie výrazné.

Objekty ležiace v pásme hluku sú potenciálne ohrozené prekročením hygienických limitov najvyšších prípustných hladín hluku. Účinky hluku možno zmierniť stavebnými úpravami objektov použitím zvukovoizolačných okien a dverí, omietok, zmenou dispozície, oplotením.

Pozdĺž cesty I/65 je novovybudovaná protihluková stena v úseku popri obytnom území, ktorá výrazne prispela k zníženiu hladiny hluku.

Zdrojom vibrácií sú osobné a nákladné vozidlá, ktoré sú zároveň aj pôvodcami zvýšenej prašnosti pri transporte po cestnej sieti v zastavanom území. Iné zdroje hluku a vibrácií sa v obci nenachádzajú. Návrh strategického dokumentu nepredpokladá zvýšenie záťaže hlukom alebo vibráciami.

5. Žiarenie a iné fyzikálne polia (tepelné, magnetické a iné – zdroj a intenzita)

5.1 Radónové riziko

Pre rádioekologické hodnotenie územia je dôležité poznať úroveň prirodzenej rádioaktivity hornín a vôd a radónové riziko. Prírodná rádioaktivita sa v k. ú. nevyskytuje nad rámec prirodzeného žiarenia prostredia. Z hľadiska ohrozenia zdravia ľudí má škodlivé účinky rádioaktívny plyn radón (²²²Rn) a produkty jeho rádioaktívnej premeny. Zdrojom radónu sú hlbšie pôdne horizonty a horniny s obsahom rádioaktívnych látok. Pri výstavbe budov je preto vhodné realizovať radónový prieskum, v prípade zistenia zvýšeného množstva plyného radónu vykonať opatrenia proti jeho vnikaniu do budov.

Časť k. ú. spadá do nízkeho až stredného radónového rizika (vrátane zastavaného územia). Nízke radónové riziko je vyznačené v grafickej časti strategického dokumentu (návrhu ÚPN-O), ostatné územie spadá do stredného radónového rizika.

Stredné radónové riziko môže negatívne ovplyvniť možnosti ďalšieho využitia územia. Podľa platného geologického zákona Ministerstvo Životného prostredia SR vymedzuje ako riziká stavebného využitia, územia s výskytom stredného radónového rizika. Vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia je potrebné

posúdiť podľa platného zákona o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a platnej vyhlášky, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o obmedzovaní ožiarenia pracovníkov a obyvateľov z prírodných zdrojov ionizujúceho žiarenia.

V k. ú. nie je evidovaná prognóza zvýšeného radónového rizika - eU nad 4 ppm.

6. Doplnujúce údaje

V rámci koncepcie rozvoja obce v riešenom území sa nepredpokladajú významnejšie terénne úpravy a zásahy do krajiny. Rozvojové funkčné územia sa navrhujú s koncepčným princípom rešpektovania konfigurácie terénu bez významnejších zásahov. Týmto zásadám zodpovedá aj drobná hmotová štruktúra navrhovanej zástavby.

C. KOMPLEXNÁ CHARAKTERISTIKA A HODNOTENIE VPLYVOV NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA

C.I Vymedzenie hraníc dotknutého územia

Riešeným územím územného plánu obce je katastrálne územie Príbovce - pozostáva zo zastavaného územia obce a ostatného katastrálneho územia. Zastavané územie je v súčasnosti legislatívne vymedzené hranicou zastavaného územia k 1.1.1990. Celková výmera riešeného katastrálneho územia je 597 ha a je vymedzená katastrálnymi hranicami obce. Plocha zastavaného územia obce k 1.1.1990 je 71,77 ha.

Vymedzené katastrálne územie susedí s k. ú. obcí okresu Martin - Rakovo, Benice, Slovany, Ďanová, Necpaly, Košťany nad Turcom, Trebostovo a Trnovo.

C.II Charakteristika súčasného stavu životného prostredia dotknutého územia – podľa stupňa územnoplánovacej dokumentácie

1. Horninové prostredie – inžiniersko-geologické vlastnosti, geodynamické javy (napr. zosuvy, seizmicita, erózia a iné), ložiská nerastných surovín, geomorfologické pomery (napr. sklon, členitosť), stav znečistenia horninového prostredia (zdroj: *KEP obce Príbovce, 2017)

1.1 Geomorfologické pomery

Podľa regionálneho geomorfologického členenia Slovenska záujmové územie zaraďujeme do Fatransko-Tatranskej oblasti, severnej časti geomorfologického celku Turčianska kotlina a rozhranie oddielu Turčianske nivy – niva rieky Turiec a oddielu Mošovská pahorkatina - západná časť katastrálneho územia.

1.2 Geologické pomery

Záujmové územie sa nachádza v Turčianskej kotline na nízkej terase rieky Turiec. Na geologickej stavbe územia sa podieľajú horniny centrálnokarpatského paleogénu, neogénu a kvartéru.

1.3 Reliéf

Špecifikom katastrálneho územia obce Príbovce je skutočnosť, že jeho hranicu tvorí zo západu rieka Turiec, z juhu Blatnický potok a zo severu tok Býkor. Rieka Turiec je zo západu hlavným limitujúcim prvkom, nakoľko v území meandruje a prejavuje sa občasnými záplavami.

Najnižší bod územia obce je 412 m n.m. v severozápadnej časti územia obce Príbovce v nive rieky Turiec. Najvyšší bod sledovanej oblasti predstavuje pahorkatinná oblasť vo východnej časti katastra na hranici s k. ú. Ďanová s výškou 479,5 m n. m. Nadmorská výška stredu obce je 421 m n.m.

1.4 Inžinierskogeologická charakteristika

Z hľadiska inžinierskogeologickej rajonizácie sú v území na povrchu zastúpené nasledovné rajóny:

Rajón deluviálnych sedimentov - je plošne najrozšírenejší, zaberá svahy rozličných sklonov. Zrnitostné zloženie uloženín je veľmi pestré, v závislosti od charakteru a morfológie podkladu - prevahu majú hlinito-piesčité a hlinito-kamenité suty. V rajóne nie sú vhodné podmienky na akumuláciu podzemných vôd. Častý je výskyt sutinových a vrstevnato-sutinových prameňov nízkej výdatnosti. Z geodynamických javov sa uplatňujú gravitačné svahové pohyby typu zosúvania a erózia.

Rajón náplavov horských potokov - je viazaný na nivu Blatnického potoka a jeho drobných prítokov. Náplavy sú rôznorodé - hliny, piesky, štrky, značne nevytriedené. Sedimenty sú trvalo zvodnené, hladina podzemnej vody sa nachádza prevažne 1-3 m pod terénom. Z geodynamických javov sa uplatňuje bočná erózia vodného toku.

1.5 Geodynamické javy

V predmetnom území je zaregistrovaný výskyt potenciálnych zosuvov, nestabilné je aj bezprostredné okolie zaregistrovaných svahových deformácií. Územie je citlivé na väčšie antropogénne zásahy. Prípadné umiestnenia stavieb na týchto plochách podmieniť obstaraním geologického posudku, ktorý preverí možnosti výstavby a určí podmienky prípadnej výstavby. Vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom potenciálnych zosuvov je potrebné posúdiť a overiť inžiniersko geologickým prieskumom. Plochy navrhované v strategickom dokumente do zosuvných území nezasahuje.

Svahové deformácie sú zobrazené v grafickej časti návrhu územného plánu obce (výkres č.2).

Evidované svahové deformácie - potenciálne si vyžadujú zvýšenú ochranu v súlade s platnou Vyhláškou MŽP č.55/2001 Z. z., § 12 odst. 4, písm. o).

1.6 Seizmicita

Podľa STN 73 0036 (Seizmické zaťaženie stavebných konštrukcií) patrí posudzované územie do oblasti seizmického rizika 6, to znamená, že maximálna intenzita seizmických otrasov nepresiahne 6° stupnice makroseismickej intenzity MSK-64.

1.7 Ložiská nerastných surovín

Na základe geologickej stavby, územie nie je predurčené na získanie zdrojov nerastných surovín. Možnosti sú obmedzené na súvrstvia vápencov, zlepcov a pieskovcov bazálneho paleogénu, ktoré sú potenciálnym zdrojom stavebného kameňa.

Podľa Štátneho geologického ústavu Dionýza Štúra Bratislava a Obvodného banského úradu sa v katastrálnom území obce nenachádzajú objekty, na ktoré by sa vzťahovala ochrana ložísk nerastných surovín, ani staré banské diela, nie je tu určené prieskumné územie.

1.8 Stav znečistenia horninového prostredia - environmentálne záťaž

V katastrálnom území obce Príbovce je na základe výpisu z Informačného systému environmentálnych záťaží evidovaná záťaž:

Názov EZ: MT (005) Príbovce – ČS PHM Slovnaft

Názov lokality: ČS PHM Slovnaft

Druh činnosti: skladovanie a distribúcia tovarov

(*www.enviroportal.sk)

2. Klimatické pomery– zrážky (napr. priemerný ročný úhrn a časový priebeh), teplota (napr. priemerná ročná a časový priebeh), veternosť (napr. smer a sila prevládajúcich vetrov)

Posudzované územie zasahuje do mierne teplého, veľmi vlhkého, vrchovinového okrsku, pričom júlový priemer teploty vzduchu je viac ako 16°C, s priemerom menej ako 50 letných dní za rok. Táto časť územia je využívaná predovšetkým na poľnohospodárske aktivity.

Priemerné ročné zrážky sa pohybujú od 650 - 950 mm, postupne vrcholové partie Veľkej Fatry dosahujú ročné množstvo zrážok 1100-1200 mm. Najvlhkejším mesiacom je mesiac júl, minimum zrážok pripadá na január resp. február.

Obdobia so snehovou pokrývkou trvajú 85-90 dní a maximálna hrúbka snehovej pokrývky dosahuje 50-75 cm.

Tab. č. 2 Priemerné mesačné a ročné hodnoty zrážok v stanici Martin

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Priem
Mm	47	49	47	51	72	92	95	93	62	62	58	50	778

Tab. č. 3 Priemerné mesačné teploty vzduchu v stanici Bystrica

	11	12	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Bystrica	2,0	-1,4	-3,6	-1,9	2,6	7,4	12,8	14,7	16,9	15,5	13,0	7,7

Tab. č. 4 Prevládajúce smery vetra v stanici Bystrica

Smer vetra	S	SV	V	JV	J	JZ	Z	SZ	0
%	18,3	5,3	3,1	2,0	12,3	11,3	9,7	4,0	34,0

Priemerný ročný úhrn zrážok: 778 mm

Priemerná ročná teplota vzduchu: 7,4 °C

Priemerný ročný úhrn výparu: 487 mm

Počet dní so snehovou pokrývkou v oblasti je 85 dní, s nadmorskou výškou počet dní so snehovou pokrývkou rastie a hrebeňové polohy Veľkej Fatry dosahujú 110 –120 dní. (*KEP obce Príbovce, 2017).

3. Ovzdušie - stav znečistenia ovzdušia

V riešenom území sa nenachádzajú prevádzky, ktoré by spôsobovali výrazné znečistenie ovzdušia. Tieto pochádzajú skôr zo vzdialenejších zdrojov väčších miest ako Martin, Žilina, Ružomberok a hornonitrianska oblasť. Zdrojom znečistenia ovzdušia sú skôr lokálne kúreniská (hlavne počas zimnej vykurovacej sezóny a zhoršených rozptylových podmienok) ako aj cesta I/65 a II/519, menšej miere neelektrifikovaná železničná trať. K bodovým zdrojom znečisťovania ovzdušia možno zaradiť aj prevádzku TTS, ktorá vyvíja kogeneračnú jednotku so spaľovaním odpadového oleja. Z hľadiska znečisťovania ovzdušia má väčší význam cesta II/519 nakoľko v čase spracovania Krajinného-ekologického plánu na ceste I/65 prebiehala rekonštrukcia cesty v úseku Príbovce – Turčianske Teplice a značná časť dopravy bola presmerovaná na cestu II/519, ktorá vedie intravilánom obce Príbovce.

V Turčianskej kotline sú na základe údajov SHMÚ nevhodné rozptylové podmienky emisií charakterizované veľkou početnosťou stavov bezvetria a malých rýchlostí vetra do 2 m/s – ich početnosť je až 74% týchto situácií v roku, z toho 30-34% je bezvetrie až veľmi slabý vietor do rýchlosti 1 m/s. Celková ventilovanosť Turčianskej kotliny je slabá. Slabé prevetrávanie je znásobované častými inverznými stavmi atmosféry, ktoré zabraňujú rozptylu emisií škodlivých látok vo vyšších vrstvách atmosféry a pri ktorých sú tieto koncentrované v prízemnej vrstve ovzdušia. Inverzie sa vyskytujú hlavne vo večerných a nočných hodinách najmä na jeseň a v zime. Počet dní s inverzným stavom, pri ktorom je hrúbka inverznej vrstvy 300-400 m, je v Turčianskej kotline okolo 100 dní v roku. Zhoršenie rozptylových podmienok ovplyvňuje aj nízke trvanie slnečného svitu v tejto oblasti, ročne v priemere 1450 – 1550 hod. Vysoký výskyt hmiel a nízkej oblačnosti je najmä v zimnom období. Prevládajúce prúdenie vzduchu je v Turčianskej kotline v smere sever-juh.

4. Vodné pomery - povrchové vody (napr. vodné toky, vodné plochy), podzemné vody vrátane geotermálnych, minerálnych, pramene a pramenné oblasti vrátane termálnych a minerálnych prameňov (výdatnosť, kvalita, chemické zloženie), vodohospodársky chránené územia, stupeň znečistenia podzemných a povrchových vôd

4.1 Hydrologické a hydrogeologické podmienky

Hydrologicky patrí riešené územie do základného povodia č. 4-21-05 Váh od ústia Oravy po ústie Varínky - odvodňuje ho rieka Váh so svojimi prítokmi. Hydrogeologickým rajónom je mezozoikum severnej časti Veľkej Fatry – M 020. Režim odtoku riešenej vrchovinné-nížinnej oblasti je charakterizovaný ako dažďovo - snehový s akumuláciou vody v decembri až februári, vysokou vodnosťou v marci až apríli a nízkymi stavmi v septembri.

4.2 Vodohospodársky významné vodné toky

V prílohe č. 1 k vyhláške č. 211/2005 Z.z., ktorou sa ustanovuje zoznam vodohospodársky významných vodných tokov a vodárenských vodných tokov sa v k. ú. nachádzajú 2 vodohospodársky významné vodné toky v správe Slovenského vodohospodárskeho podniku:

- 4-21-05-020 *rieka Turiec*: Patrí v rámci riečnej siete Slovenska medzi stredné rieky. Pramení v Kremnických vrchoch a vo Vrútkach ústi do rieky Váh. Celková plocha povodia je 933,88 km², dĺžka hlavného toku je 66,3 km, odvodňuje územie s veľkosťou 934 km² a v Martine má priemerný prietok 11 m³/s. Jediný vodomerný profil, v ktorom sa dlhodobo sledujú prietoky je v Martine
- 4-21-05-075 *Blatnický potok*: Je to pravostranný prítok Turca s dĺžkou 16,9 km, je tokom IV. radu. Pramení vo Veľkej Fatre na severozápadnom svahu Veľkého Rakytova (1142,3 m n. m.) v nadmorskej výške približne 850 m n. m.

4.3 Vodné plochy

V k. ú. sa nachádza Príbovský rybník, ktorý predstavuje umelo vytvorenú vodnú plochu s jasne danou primárnou funkciou a to komerčný chov rýb. Vegetácia je založená iba na severnom brehu rybníka.

4.4 Citlivé oblasti

Za citlivé oblasti v zmysle vodného zákona sú považované vodné útvary povrchových vôd, v ktorých dochádza alebo môže dôjsť v dôsledku zvýšenej koncentrácie živín k nežiaducemu stavu kvality vôd, ktoré sú využívané ako vodárenské zdroje alebo sa môžu využívať ako vodárenské zdroje, ako aj tie, ktoré si vyžadujú v záujme zvýšenej ochrany vôd vyšší stupeň čistenia vypúšťaných odpadových vôd.

V zmysle nariadenia vlády č. 617/2004 Z.z. sa za citlivé oblasti ustanovujú vodné útvary povrchových vôd, ktoré sa nachádzajú na území SR, alebo týmto územím pretekajú. K. ú. Príbovce nie je zaradené medzi citlivé oblasti.

4.5 Zraniteľné oblasti

Zraniteľné oblasti sú v zmysle vodného zákona poľnohospodársky využívané územia, z ktorých zrážkové vody odtekajú do povrchových vôd alebo vsakujú do podzemných vôd, v ktorých je koncentrácia dusičnanov vyššia ako 50 mg/l, alebo sa môže v blízkej budúcnosti prekročiť. Hospodárenie sa riadi podľa podmienok hospodárenia na poľnohospodárskej pôde v súlade so Smernicou Rady 91(676)EC o ochrane vodných zdrojov pred znečistením dusičnanmi pochádzajúcimi z poľnohospodárstva.

Katastrálne územie obce Príbovce je **zaradené medzi zraniteľné oblasti**.

4.6 Minerálne a termálne vody

V k. ú. sa nenachádzajú žiadne zdroje minerálnych vôd, ani do neho nezasahujú ochranné pásma prírodných liečivých zdrojov a prírodných minerálnych zdrojov vôd. V katastri obce Príbovce nie sú v súčasnosti evidované kúpeľné územia, a ani sa nevzťahujú opatrenia súvisiace s vonkajšími kúpeľnými územiami, podľa štatútu kúpeľného miesta.

4.7 Vodohospodársky chránené územia

V k. ú. sa nenachádzajú žiadne chránené územia v zmysle zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách.

4.8 Zdroje znečisťovania povrchových a podzemných vôd

Vzhľadom na to, že obec je napojená na kanalizáciu, nedochádza v súčasnosti k priamemu znečisťovaniu vodného toku splaškami z domov. Potenciálnym zdrojom možného znečistenia vodného toku sú prípadne havarijné úniky škodlivých látok z príslušných podnikateľských areálov, ktoré sú umiestnené v južnej časti obce v blízkosti Blatnického potoka. Dalším zdrojom možného znečistenia a zanášania je aj voľba nevhodných foriem obhospodarovania pôd.

Pre sledovanie kvality povrchových vôd je v širšom území zriadené SHMÚ Bratislava odberné miesto Turiec – Vrútky, riečny km 3,50, pre vyhodnotenie tried čistoty podľa jednotlivých ukazovateľov.

Tab. č. 5 Kvalita povrchových vôd rieky Turiec

Profil	Ukazovatele podľa STN 75 7221				
	A	B	C	D	E
rieka Turiec					
Vrútky	II	II	III	II	III

Vysvetlivky :

- A - ukazovatele kyslíkového režimu
- B - základné chemické ukazovatele
- C - doplňujúce chemické ukazovatele
- D - ťažké kovy
- E - biologické a mikrobiologické ukazovatele
- I najnižší stupeň znečistenia
- V najvyšší stupeň znečistenia

(*Zdroj: Kvalita povrchových a podzemných vôd 2005 – 2006, SHMÚ Bratislava)

Kvalita ostatných povrchových tokov územia nie je sledovaná. Podľa terénnych zisťovaní sa na ich znečisťovaní podieľa hlavne osídlenie.

4.9 Inundácie a územie ohrozené povodňami, riziko povodní

Pre účely vyhotovenia plánov manažmentu povodňového rizika boli vypracované mapy povodňového rizika a mapy povodňového ohrozenia (spracoval Slovenský vodohospodársky podnik, š.p.), ktoré boli premietnuté do návrhu strategického dokumentu s vyznačenými záplavovými čiarami Q_{50} a Q_{100} ročnej vody (grafická časť strategického dokumentu, výkres č.2). Vodný tok Turiec je súčasťou spracovaného plánu manažmentu povodňového rizika, v rámci ktorého bolo príslušné územie zaradené medzi geografické oblasti s potenciálne významným povodňovým rizikom.

Hoci záplavy predstavujú z hľadiska osídlenia a hospodárskeho využitia nívných území pomerne výrazný limitujúci faktor (podmáčanie obytných objektov a záhrad v intravilánoch obcí, obmedzenie poľnohospodárskej výroby), ich funkcia je v nívných ekosystémoch nezastupiteľná a úpravy vodných tokov za účelom ochrany území pred povodňami sú prípustné len v odôvodnených prípadoch v intravilánoch obcí v súvislosti s ochranou zdravia a majetku občanov.

V riešenom území sú povodňami postihnuté hlavné toky v katastrálnom území obce Príbovce, rieka Turiec a Blatnický potok.

Strategický dokument navrhuje vybudovať prírodnú nádrž na sútoku rieky Turiec a Blatnického potoka ako prvok protipovodňovej ochrany z. ú. obce.

5. Pôdne pomery - kultúra, pôdny typ, pôdny druh a bonita, stupeň náchylnosti na mechanickú a chemickú degradáciu, kvalita a stupeň znečistenia pôd

5.1 Pôdne pomery

Pôdy, ich vznik, vývoj a vlastnosti závisia od pôsobenia pôdotvorných činiteľov a podmienok prostredia. Patria medzi ne všetky zložky prírodného prostredia, činnosť človeka a čas. Najdôležitejším faktorom pre vývoj pôd je geologický substrát a pôsobenie podzemných a zrážkových vôd.

5.2 Pôdny typ

Z hľadiska pôdnych podmienok sa v okolí obce vyskytujú z pôdnych typov na poľnohospodárskej pôde najmä čiernice, fluvizeme, kambizeme a regozeme.

Z hľadiska kvality pôd, vyjadrenej BPEJ, sú v k.ú. pôdy zaradené do skupiny 4. – 7.

5.3 Chránené pôdy

Podľa zák. č. 57/2013 Z.z., ktorým sa novelizoval zákon č.220/2004 Z.z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy, je potrebné chrániť najkvalitnejšiu pôdu v katastrálnom území. Podľa Nariadenia

vlády SR č.58/2013 Z.z. v katastrálnom území Príbovce patria poľnohospodárske pôdy označené kódom bonitovanej pôdno-ekologickej jednotky (BPEJ): 0706042,0711002, 0712003,0720013, 0720043, 0763202, 0764003, 0764203.

Tieto pôdy treba v zmysle Nariadenia vlády SR č. 58/2013 Z.z. chrániť a navrhovať na nich stavebné a iné zámery len v nevyhnutných prípadoch.

5.4. Kontaminácia a erózne ohrozenie pôdy

Riešené územie je zaradené medzi zraniteľné oblasti v zmysle NV SR č. 249/2003 Z.z., ktoré sú definované ako poľnohospodársky využívané územia, z ktorých odtekajú vody zo zrážok do povrchových vôd alebo vsakujú do podzemných vôd, v ktorých je koncentrácia dusičnanov vyššia ako 50 mg.l⁻¹, alebo sa môže v blízkej budúcnosti prekročiť.

Potenciálne nebezpečenstvo kontaminácie pôdy predstavujú skládky odpadu jednak zmapované ŠGÚ DŠ v Bratislave, Štátny geologický ústav Dionýza Štúra eviduje v katastrálnom území Príbovce 1 odvezenú skládku, jednak nelegálne skládky.

V k. ú. Príbovce je evidovaná pravdepodobná environmentálna záťaž MT (005)/Príbovce - ČS PHM Slovnaft.

Vzhľadom na nedostatočné množstvo dostupných podkladových materiálov ako aj zameranie dokumentácie Krajinnno-ekologického plánuu nebolo možné v dostatočnom rozsahu spoľahlivo vyhodnotiť potenciálnu eróznou ohrozenosť poľnohospodársky využívaných plôch PP. (*zdroj: KEP obce Príbovce,2017)

6. Flóra a fauna – kvalitatívna a kvantitatívna charakteristika, chránené vzácne a ohrozené druhy a biotopy, významné migračné koridory živočíchov (*zdroj : KEP obce Príbovce, 2017)

6.1 Flóra

Na území obce boli podľa geobotanickej mapy vyčlenené nasledovné jednotky:

Lužné lesy podhorské a horské - sú viazané na alúviá potokov, podmäčnané prúdiacou podzemnou vodou alebo často ovplyvňované záplavami.

Dubovo - hrabové lesy karpatské - sú prevažujúcou jednotkou rekonštruovanej prirodzenej vegetácie v území. Vyskytujú sa takmer súvisle v kotline do nadmorskej výšky 450-600 m.

Lužné lesy nížinné - zahŕňajú vlhkomilné a mezohygrofilné lesy rastúce na aluviálnych naplaveninách pozdĺž vodných tokov. Táto jednotka bola mapovaná na nive rieky Turiec.

Dubovo-hrabové lesy lipové - lipové dubohrabiny sú charakteristické pre špecifické klimatické podmienky severných vnútrokarpatských kotlín, vrátane Turčianskej kotliny. Dubovo-hrabové lesy lipové sa vyskytujú vo východnej časti katastra a nadväzujú na Dubovo - hrabové lesy karpatské

Dubové nátržnikové lesy - boli v území mapované vo viacerých ostrovčekoch východne a od obce Príbovce vo výškovom stupni dubovo-hrabových lesov karpatských. Druhovú zloženie je veľmi pestré.

Slatiniská - táto jednotka sa zachovala v nive Blatnického potoka na hranici k.ú. Príboviec a Rakova.

6.2 Fauna

Zloženie fauny katastrálneho územia je výsledkom pôsobenia zložitého komplexu prírodných činiteľov a vplyvu ľudských aktivít. Významnú faunu je možné pozorovať hlavne v ramsarskej lokalite Mokrade Turca - vyskytuje sa tu napr. hlaváčka podunajská (Hucho hucho), mieň sladkovodný (Lota lota), močiarica mekotavá (Gallinago gallinago), chriašť bodkovaný (Porzana porzana), chrapkáč poľný (Crex crex), myšovka horská (Sicista betulina), vydra riečna (Lutra lutra), bohatá fauna zoobentosu (viac ako 1 000 druhov) a iné.

6.3 Významné biotopy

Biotopy európskeho a medzinárodného významu

V riešenom území sa cennejšie biotopy vyskytujú v blízkosti prírodného toku rieky Turiec. V území NPR Turiec a 0382 SKUEV Turiec a Blatničianka sa vyskytujú nasledovné biotopy európskeho významu:

- 6510 Nížinné a podhorské kosné lúky
 - 3260 Nížinné až horské vodné toky s vegetáciou zväzu Ranunculion fluitantis a Callitriche Batrachion
 - 6430 Vlhkomilné vysokobylinné lemové spoločenstva na poriečnych nivách od nížin do alpínskeho stupňa
 - 7230 Slatiny s vysokým obsahom báz
- Medzi biotopy národného významu patria:
- Lk7 Psiarkové aluviálne lúky
 - Lk9 Zaplavované travinné spoločenstvá
 - Lk10 Vegetácia vysokých ostríc

6.4 Významné migračné koridory živočíchov

Hlavný hydrický migračný koridor pre ichtyofaunu a aviofaunu je rieka Turiec s príslušnými brehovými porastmi. Ďalším významnými hydricko - terestrickým regionálnym biokoridorom je Blatnický potok.

7. Krajina – štruktúra, typ, scenéria, stabilita, ochrana

7.1 Súčasná krajinná štruktúra

Súčasná krajinná štruktúra predstavuje aktuálny stav využívania územia. Predstavuje základný analytický podklad pre hodnotenie environmentálnej kvality sídelného prostredia, nakoľko na jej základe, možno identifikovať plochy hospodárskych aktivít, ktoré negatívne ovplyvňujú dané územie. Jednotlivé ekosystémy sú tu zastúpené značne nerovnomerne. Dominujú 2 ekosystémy –intravilány v južnej časti a agrocenózy v severnej a východnej polovici katastrálneho územia.

Tab. č.6 V riešenom území boli identifikované nasledovné prvky SKŠ

Komplex bylinno-trávnej vegetácie	
1.	rekultivované lúky a intenzívne kosené, bez nelesnej drevinnej vegetácie (NDV)
2.	poloprírodné lúky a pasienky s náletom drevín do 50%, i bez náletu drevín
Drevinná vegetácia (lesy a kroviny na PPF)	
3.	komplex krovínnej a drevinnej vegetácie (v skupinách a líniiach) s podrastom
4.	brehové porasty
5.	sprievodná vegetácia dopravných línii
Orná pôda a trvalé kultúry	
6.	orná pôda veľkobloková
7.	orná pôda malobloková
8.	záhrady, plantáže, sady (bez objektov)
9.	plochy s ruderalnou vegetáciou
Vodné toky a vodohospodárske objekty	
10.	vodné toky
Malé priemyselné prevádzky	
11.	malé priemyselné prevádzky, sklady
Dopravné línie a plochy	
12.	cesty
13.	poľné a lesné cesty
14.	železničné trate a plochy
Poľnohospodárske objekty	
15.	areály poľnohospodárskych podnikov
16.	poľné hnojiská (pevné)
Sídelné prvky	
17.	sídelné plochy s rodinnými domami a prídomevými záhradami
18.	IBV a vybavenosť
19.	sídelné plochy s prevahou občianskej vybavenosti
20.	školy
21.	cintorín
22.	sídelná vegetácia
23.	športové ihriská
Ostatné prvky	
24.	devastované a opustené plochy, plochy bez využitia

➤ Agrocenózy (polia, lúky, pasienky, ruderalné plochy)

Tento typ ekosystémov sa nachádza vo východnej a severnej časti katastrálneho územia, menšie plochy potom v prelukách medzi cestou I/65 a zastavaným územím obce.

V riešenom území došlo v období kolektívizácie k odstráneniu podstatnej časti remízok, presunom drobných tokov s cieľom scelenia poľnohospodárskych pozemkov do väčších blokov. Významným negatívnym javom v agrocenózach je pevné poľné hnojisko, s negatívnymi vplyvmi hlavne vo forme priesakov a možným znečistením podzemných vôd. Oveľa priaznivejšie v tomto smere možno hodnotiť zriaďovanie dočasných hnojísk na plochách PPF a ich pravidelné striedanie.

Intenzívne obhospodávané plochy sú zastúpené v severnej časti katastrálneho územia, medzi riekou Turiec a železničnou traťou, resp. cestou I/65 vo forme veľkoplošnej ornej pôdy. Uvedené plochy sa vyskytujú aj východne od cesty I/65 na plochách medzi Čiernym potokom a Blatnickým potokom. Lúky a TTP sú zastúpené v kopcovitejšom teréne, hlavne vo východnej časti katastrálneho územia.

Možno konštatovať, že agrocenózy, orná pôda a TTP plošne dominujú v celej severnej a východnej a juhovýchodnej časti katastrálneho územia na rozdiel od južnej a západnej polovice, kde dominuje intravilán a vodný tok rieky Turiec.

Absenciu kosenia a pasenia lúk považujeme z environmentálneho hľadiska za negatívum. Na druhej strane vytvorenie primeraného zastúpenia kríkových a stromových formácií na lúkach a pasienkoch považujeme z environmentálneho hľadiska za pozitívum, ale s požiadavkou na kosenie alebo pasenie prevažnej časti lúk a pasienkov.

➤ *Vodné toky a plochy*

V sledovanom území sú vodné ekosystémy zastúpené vodami tečúcimi a periodicky tečúcimi. Biotopmi s tečúcou vodou je samotná rieka Turiec, Blatnický potok, Čierny potok a Býkor. Biotopmi so stojatou vodou sú predovšetkým podmáčané plochy v nivách vodných tokov a čiastočne umelo vytvorené Príbovské rybníky v správe Slovenského rybárskeho zväzu s prevádzkou Slovryb, a.s.

Rieka Turiec má prirodzený charakter v celom úseku, ktorým preteká cez katastrálne územie obce Príbovce, pričom aj v tomto území meandruje. Brehy rieky sú bohato porastené brehovým porastom. Pravidelné zaplavovanie príbrežných pozemkov a výskyt dočasných stojatých vôd v inundáciách toku (napr. Košťany na Turcom, Benice, Príbovce) patrí medzi základné hydrologické charakteristiky povodia. V súvislosti s hydrologickými zmenami možno pozorovať čoraz väčšie výkyvy v pravidelnom vybrežovaní tunajších tokov už od Q_{1roč.}. Po celom úseku plní funkciu nadregionálneho biokoridoru.

Blatnický potok je pravostranný prítok rieky Turiec, do ktorého ústi na hranici k. ú. Príbovce, Rakovo, resp. Benice. V časti pri rybárskom hospodárstve sa Blatnický potok rozvetvuje, hlavné koryto preteká južnou hranicou k.ú. Príbovce, vedľajšie koryto preteká centrálnou časťou obce Príbovce. Blatnický potok je v prevažnej časti v prirodzenom koryte, drobné úpravy sú realizované iba pri križovaní s komunikáciami, resp. železničnou traťou. Brehový porast je zachovaný prakticky po celej dĺžke toku (aj vedľajšieho), chýba iba včasti od železničnej trate po ústie do rieky Turiec, čo je značným negatívom – z hľadiska biodiverzity. Obidve korytá Blatnického potoka plnia funkciu lokálneho biokoridoru.

Čierny potok je skôr typom podhorského toku a v k.ú. preteká poľnohospodárskou plochou. Má prirodzený charakter bez úprav koryta. Brehový porast nie je vyvinutý po celej dĺžke a je relatívne úzky. Pred zaústením toku Býkor v severnej časti brehový porast absentuje, resp. je zastúpený ojedinelými drevinami a krovinami. Po križovaní so železničnou traťou je koryto Čierneho potoka až po ústie do rieky Turiec upravené. Funkciu lokálneho biokoridoru spĺňa maximálne v hornom toku, ale zároveň zvyšuje biodiverzitu v rámci poľnohospodárskej krajiny.

Príbovský rybník predstavuje umelo vytvorenú vodnú plochu s jasne danou primárnou funkciou a to komerčný chov rýb. Vegetácia je založená iba na severnom brehu rybníka.

➤ *Intravilán*

Reprezentuje ho predovšetkým individuálna bytová zástavba, doplnená obslužnými objektami a areálom bývalého roľníckeho družstva. Značnú plochu zaberajú podnikateľské aktivity, ktoré sú rozmiestnené najmä v južnej časti obce. Okrem samotných budov a objektov tu nachádzame množstvo rôznych udržiavaných plôch, od záhrad, cez zatravnené plochy, komunikácie a parkovacie plochy. Solitérne alebo v skupinách sa tu vyskytujú široké spektrum ihličnatých a listnatých drevín a to vo forme kríkov i stromov. Okrem našich pôvodných (autochtónnych) druhov tu nachádzame aj cudzokrajné kultivary okrasných drevín.

7.2 Krajina, stabilita, ochrana, scenéria

➤ *Scenéria*

V scenérii krajiny a v jej vizuálnom vnímaní je limitom reliéf, ktorý určuje mieru výhľadových a videných priestorov. Vizuálna kvalita krajiny (obraz krajiny) súvisí predovšetkým so zrakovým zmyslom vnímania a závisí od subjektívnych premenných. Nejde len o hodnotenie „videnej“ krajiny, ale aj o identifikáciu sa s krajinou a v prípade miestneho obyvateľstva aj s krajinou ako jeho domovom.

V riešenom území sa nachádzajú územia s rozmanitou hodnotou. K najmenej hodnotným patria: areál bývalého poľnohospodárskeho družstva, priemyselné areály, plochy priliehajúce železničnej trati, intenzívne obhospodarované agroecenózy. Akúsi strednú úroveň dosahujú lúky s rozptýlenou zeleňou, sady a záhrady so staršími ovocnými stromami. Najhodnotnejšími územiami sú vyššie uvedené prvky ÚSES, plochy prirodzených brehových porastov.

Medzi rušivo pôsobiace krajinotvorné prvky možno zaradiť napr. sídla, komunikačné siete, vedenia VN, schátralé objekty, cesty, nevhodne regulované vodné toky a pod.

Neutrálne pôsobia napr. lúky bez krovinej a stromovej vegetácie, záhrady a sady, cintoríny, areály športu a rekreácie, chaty a pod.

➤ *Ochrana*

V zmysle Európskeho dohovoru o krajine, ktorého signatárom je Slovenská Republika od roku 2005 a Metodiky identifikácie a hodnotenia charakteristického vzhľadu krajiny zverejnenej vo Vestníku MŽP SR. ročník XVIII, čiastka 1b z roku 2010 je potrebné preukázať, že uvedený posudzovaný strategický dokument svojimi návrhmi nenaruší:

- charakteristický vzhľad krajiny (v zmysle zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody),
- ochranu kultúrneho dedičstva – charakteristické a významné siluety, pohľady a panorámy (zákon č. 49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu). Tieto postuláty platia aj pre tie v dokumente navrhované činnosti, ktoré budú následne posudzované podľa zákona č.24/2006 Z. z.

V zmysle zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších zmien, je časť riešeného územia t.j. kataster obce v 1. stupni ochrany a časť riešeného územia je podľa § 2 písm. o) zákona

č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov súčasťou niekoľkých osobitne chránených území.

Väčšia časť k. ú. Príbovce patrí do 1. stupňa ochrany v zmysle zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov.

Menšia časť k. ú. Príbovce patrí medzi osobitne chránené časti prírody a krajiny v zmysle zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov. V k. ú. sa nachádzajú:

- NPR Turiec – platí 4. stupeň ochrany, v ochrannom pásme 3. stupeň v zmysle zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov
- Európska sústava chránených území NATURA 2000 - SKUEV 0382 Turiec a Blatničianka
- Územia chránené podľa medzinárodných dohovorov:

Mokrade Turca /celková výmera: 466,89 ha (z toho v okrese Martin 338,11 ha)/. Rieka Turiec vytvára meandrujúce, takmer prírodné koryto s málo narušeným vodným režimom, so zachovalou vegetáciou a spolu s viacerými prítokmi podmieňuje existenciu cenných priľahlých mokradí. Vznikla mozaika mokradových ekosystémov rôzneho typu v Turčianskej kotline. Lokalita je významná z hľadiska diverzity bentických organizmov, rýb, mokradových spoločenstiev, biogeografického, hydrologického aj krajinárskeho.

Tab. č.7 Mokrade v k. ú. Príbovce

	Názov	k.ú.	Výmera (m ²)
Národne významné mokrade	Blatničianka (4,7 km + 1,6 km úsek)	Blatnica, Ďanová, Rakovo, Príbovce	230.000
Regionálne mokrade	Slatinisko pri Príbovcach, zároveň aj GL 132	Príbovce	15.000
Lokálne mokrade	Lopatiny pri senníkoch S od rybníka Príbovce	Príbovce	5.000

V riešenom území sa nachádzajú NPR Turiec a 0382 SKUEV Turiec a Blatničianka, v ktorých sa vyskytujú nasledovné biotopy:

- Biotopy európskeho významu:
 - 6510 Nížinné a podhorské kosné lúky
 - 3260 Nížinné až horské vodné toky s vegetáciou zväzu *Ranunculion fluitantis* a *Callitricho-Batrachion*
 - 6430 Vlhkomilné vysokobylinné lemové spoločenstvá na poriečnych nivách od nížin do alpínskeho stupňa
 - 7230 Slatiny s vysokým obsahom báz
- Biotopy národného významu
 - Lk7 Psiarkové aluviálne lúky
 - Lk9 Zaplavované travinné spoločenstvá
 - Lk10 Vegetácia vysokých ostríc

➤ Stabilita

Ekologickú stabilitu územia je možné najjednoduchšie vyhodnotiť pomocou tzv. koeficientu ekologickej stability (KES) územia.

Koeficient ekologickej stability vyjadruje stupeň prirodzenosti daného územia na základe kvality (hodnoty krajinnoekologickej významnosti) a kvantity (plošnej výmery) jednotlivých prvkov súčasnej krajinnej štruktúry. Klasifikácia územia podľa koeficientu ekologickej stability poskytuje o ekologickej kvalite krajiny len orientačnú informáciu. Neposkytuje napríklad informáciu o rozmiestnení jednotlivých krajinných prvkov a o ich vzájomnom prepojení, čo pre kvalitu ekosystémov a populáciu môže mať kľúčový význam.

Pre obec Príbovce bol v RÚSES okresu Martin vypočítaný **koeficient ekologickej stability 1,4, čo predstavuje druhý najnižší stupeň ekologickej stability - nízku ekologickú stabilitu**. (KES: 0,51- 1,50). Kataster Príbovca patrí medzi jedno najviac ekologicky najnestabilnejšie území v okrese Martin.

8. Chránené územia, chránené stromy a ochranné pásma podľa osobitných predpisov [napr. národné parky, chránené krajinné oblasti, navrhované chránené vtáčie územia, územia európskeho významu, európska sústava chránených území (Natura 2000), chránené vodohospodárske oblasti], územný systém ekologickej stability (miestny, regionálny, nadregionálny)]

8.1 Chránené územia

✓ *Národná prírodná rezervácia Turiec*

Do katastrálneho územia obce Príbovce zasahuje národná prírodná rezervácia Turiec, ktorá sa viaže na koryto rieky Turiec. Uvedená NPR má stanovené aj ochranné pásmo. Územie národnej prírodnej rezervácie a jej ochranného pásma je vymedzené VZV KÚ v Žiline č. 3/2003 z 12.6.2003 - 4. stupeň - platí naďalej, vyhláška KÚŽP v Žiline č. 1/2006 z 10.4.2006.

Zachovalý úsek toku podhorskej rieky s prirodzeným charakterom meandrujúceho koryta a brehových porastov sprevádzaný vlhkými lúkami a spoločenstvami vysokých ostríc v inundačnom území tvorí kostru Ramsarskej lokality Mokrade Turca.

Obmedzenia činností pre územie 4. stupňa ochrany a v jeho ochrannom pásme ustanovuje zákon č. 523/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov konkrétne §15 ods. 1.

✓ *Chránené stromy*

V katastrálnom území nie sú evidované žiadne chránené stromy, chránené v zmysle § 49 zákona č. 543/ 2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny.

✓ *Ochranné lesy*

V riešenom k. ú. sa nenachádzajú.

✓ *NATURA 2000*

NATURA 2000 má zabezpečiť ochranu najvzácnejších a najviac ohrozených druhov voľne rastúcich rastlín, voľne žijúcich živočíchov a prírodných biotopov vyskytujúcich sa na území štátov Európskej únie. NATURA 2000 má zabezpečiť priaznivý stav populácií vybraných druhov živočíchov a rastlín a priaznivý stav biotopov, čo však vôbec nevylučuje hospodárske aktivity v územiach, pokiaľ tento priaznivý stav nenarušujú.

Právnym základom pre tvorbu Sústavy NATURA 2000 sú:

- smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/147/ES z 30. novembra 2009 o ochrane voľne žijúceho vtáctva, tzv. **chránené vtáčie územia (CHVÚ)**, v k. ú. Príbovce sa nenachádza
- smernica Rady 92/43/EHS z 21. mája 1992 o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín - tzv. **územia európskeho významu (UEV)**, do k. ú. Príbovce zasahuje **Územie európskeho významu SKUEV0382 Turiec a Blatničianka**.

✓ *Územia chránené podľa medzinárodných dohovorov*

V k. ú. sa nachádza medzinárodne významná mokraď (Ramsarská lokalita):

▪ **Mokrade Turca**

Lokalita je mozaikou rôznych typov mokraďových ekosystémov Turčianskej kotliny. Charakterizuje ju meandrujúce, skoro prírodné koryto rieky Turiec s takmer nezmeneným vodným režimom a zachovalou vegetáciou. Zastúpené sú tu rozptýlené mŕtve ramená, močiare, prameniská, slatiny, ostricové močiare, sezónne zaplavované lúky a pasienky, lužné lesy a kroviny. Ramsarská lokalita zahŕňa aj maloplošné chránené územia – národné prírodné rezervácie Turiec.

▪ **Národne významné mokrade**

Začneme sem mokrade významné z celoslovenského (národného) hľadiska. Sú to mokrade významom presahujúce jeden okres, kraj alebo geomorfologický celok, lokality charakteristické pre Slovensko z hľadiska botanického, zoologického, limnologického alebo hydrologického, najmä prírodne a prírode blízke mokrade charakteristické pre väčší biogeografický celok (napr. Západné Karpaty). Do tejto kategórie patria tiež mokrade s podstatnou úlohou hydrologickou, biologickou alebo ekologickou v prirodzenom fungovaní veľkého povodia. Patria sem aj špecifické typy mokradí, vzácne alebo neobvyklé na území Slovenska.

V k. ú. Príbovce je to Blatničianka, ktorá zasahuje aj k. ú. Blatnica, Ďanová a Rakovo.

✓ *Chránené územia - mokrade*

▪ **Regionálne významné mokrade**

Do kategórie mokradí regionálneho významu patria lokality rôznej veľkosti s výraznejším hydrologickým, biologickým a ekologickým ovplyvňovaním okolia (minimálne niekoľkých obcí). Začneme k nim aj lokality výskytu významných chránených a ohrozených druhov fauny a flóry. Regionálne významné sú aj chránené územia, územia netypické alebo naopak charakteristické pre daný región. Patria k nim aj významné stanovištia, a miesta rozmnožovania fauny mokradí.

Medzi regionálne významné patrí v k. ú. Príbovce Slatinisko pri Príbovciach.

▪ **Lokálne mokrade**

K mokradiam lokálneho významu zaraďujeme menšie lokality ovplyvňujúce najbližšie okolie, so sústredeným výskytom bežných druhov rastlín a živočíchov viazaných na mokrade. Patria k nim aj mokrade s miestnym hydrologickým významom a lokality významné svojou ekostabilizačnou funkciou, napríklad ako liahniská obojživelníkov, lokality významné produkciou rýb a podobne.

V k. ú. Príbovce je to mokrad' Lopatiny pri senníkochoch, severne od rybníka Príbovce.

8.2 Územný systém ekologickej stability

Územný systém ekologickej stability (ÚSES) je v zmysle zákona č. 506/2013, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov taká celopriestorová štruktúra navzájom prepojených ekosystémov, ich zložiek a prvkov, ktorá, zabezpečuje rozmanitosť podmienok a foriem života v krajine. Základ tohto systému predstavujú biocentrá, biokoridory a interakčné prvky nadregionálneho, regionálneho alebo miestneho významu.

Pre okres Martin bol spracovaný RÚSES (SAŽP, 2014), ktorý v zmysle požadovanej metodiky analyzuje a hodnotí stav územného systému ekologickej stability a formuluje návrhy územia a návrhy ekostabilizačných opatrení.

Vyššie úrovne z dokumentov a dokumentácií boli prevzaté nasledovne:

Nadradenou územnoplánovacou dokumentáciou je Územný plán veľkého územného celku (ÚPN VÚC) Žilinského kraja (Združenie „VÚC Žilina“ 1998) vrátane všetkých jeho platných zmien a doplnkov č. 1 až 5. Podkladom pre vypracovanie RÚSES VÚC Žilinského kraja bol Regionálny územný systém ekologickej stability okresu Martin (Regioplán Nitra, Ekoped Žilina, 1993).

V súčasnosti je platná aktualizácia RÚSES okresu Martin z roku 2014 (SAŽP Banská Bystrica, Centrum starostlivosti o životné prostredie Žilina), ktorá však ešte nie je zapracovaná do ÚPN VÚC Žilinského kraja.

Záväzný dokument ÚPN VÚC Žilinského kraja v aktuálnom znení uvádza pre k. ú. Príbovce nasledovné prvky ÚSES:

- Biocentrum nadregionálneho významu Turiec, ID 6/31,
- Biokoridor nadregionálneho významu vodný tok Turiec (hydricko-terestrický), ID 6/25
- Biokoridor regionálneho významu vodný tok Blatnický potok (hydricko-terestrický), ID 6/26
- NPR Turiec

Prvky kostry ÚSES z ÚPN VÚC Žilinského kraja boli spresnené v aktuálne platnom **RÚSES okresu Martin** (SAŽP, 2014):

- Biocentrum nadregionálneho významu NRBc3 Turiec,
- Biocentrum regionálneho významu RBc14 Blatničianka - Ďanovská terasa,
- Biokoridor regionálneho významu RBk11 Blatnický potok,

✓ *Genofondové lokality (GL)*

Medzi ekostabilizačné prvky patria predovšetkým genofondové významné lokality flóry a fauny (GL). V rámci RÚSES boli v katastrálnom území obce Príbovce vyčlenené nasledovné genofondové lokality:

- GL 123 Riečny ekosystém Turca
- GL 127 Pod Brehmi
- GL 132 Slatinisko pri Príbovciach
- GL 133 Ďanovská terasa (Chrast' – Veľká strán – Malá strán)
- GL 134 Ďanová - Pod Chrast'ou
- GL 181 Ekosystém Blatnického potoka

V k. ú. Príbovce boli vyčlenené nasledovné prvky MÚSES:

- Lokálny biokoridor - Čierny potok, vrátane jeho prítokov

9. Obyvateľstvo – demografické údaje (napr. počet dotknutých obyvateľov, veková štruktúra, zdravotný stav, zamestnanosť, vzdelanie), sídla, aktivity (poľnohospodárstvo, priemysel, lesné hospodárstvo, služby, rekreácia a cestovný ruch), infraštruktúra (doprava, produktovody, telekomunikácie, odpady a nakladanie s odpadmi)

9.1 Demografický potenciál

Obec Príbovce mala v r. 2011 pri Sčítaní obyvateľov, domov a bytov 1.093 obyvateľov, z toho 557 žien (50,96%) a 536 mužov. Celkový prírastok obyvateľstva za obdobie rokov 2011 až 2018 predstavuje 22 osôb, priemerný ročný prírastok odpovedá hodnote asi 3,14 osoby.

Priemerný vek obyvateľov obce Príbovce bol v roku 2016 bol 40,03 rokov, v okrese Martin to bolo 31,4 rokov.

9.2 Ekonomická aktivita a nezamestnanosť

V r.2011 mala obec 671 ekonomicky aktívnych ľudí (61,39%), ženy tvorili 45,9% z celkového počtu ekonomicky aktívnych obyvateľov. Okolo 84,07% z ekonomicky aktívnych odchádzalo za prácou mimo obec

9.3 Charakteristika bytového a domového fondu

Pri sčítaní v roku 2011 bolo na území obce Príbovce 308 domov, z toho 275 obývaných domov. V obci bolo 345 bytov, z toho 311 obývaných bytov. Trvalo obývané byty predstavujú 90,14% z celkového počtu bytov. V obci je 34 neobývaných bytov, čo predstavuje 9,85% zo všetkých bytov. Prevláda tu individuálna bytová výstavba.

9.4 Predpokladaný vývoj obyvateľstva a bytového fondu v obci Čierne.

Na základe vyhodnotenia východísk strategický dokument predpokladá nasledujúci vývoj počtu obyvateľov:

Tab. č.8 *Prognóza vývoja počtu obyvateľov*

Rok	Počet bytových jednotiek (b. j.) / obľožnosť	Nárast/ celkový počet obyvateľov	%	Priemerný ročný prírastok v %
2 018	stav=345 / 3,2	1113	100,0	-
2 028	stav + 95/ 3,0	285 / 1398	125,6	1,25
2 038	nárast roku 2028 + 79/ 2,8	221 / 1619	145,4	1,45
Nárast v návrhovom období	174 bytov	506 obyvateľov		

10. Kultúrne a historické pamiatky a pozoruhodnosti, archeologické náleziská

Na území obce sa nenachádza vyhlásená pamiatková zóna ani rezervácia.

V katastrálnom území obce sa nachádzajú **národné kultúrne pamiatky** evidované v Ústrednom zozname pamiatkového fondu SR (ďalej len ÚZPF SR):

- Rímskokatolícky kostol sv. Šimona a Júdu, č. ÚZPF 614/1, parc. č. KN-C 44
- Kúria klasicistická - Szimónyiho kúria, č. ÚZPF 615/1, parc. č. KN-C 1/1
- Kostol evanjelický a. v., č. ÚZPF 12095/1, parc. č. KN-C 132

V katastri obce Príbovce sa nachádzajú **archeologické náleziská**:

- Lužické pohrebisko - žiarové hroby
- historické jadro obce - predpoklad archeologických nálezov aj v interiéroch existujúcich domov
- stopy osídlenia doby kamennej - poloha severovýchodne od obce,

11. Paleontologické náleziská a významné geologické lokality

V katastrálnom území obce nie sú podľa dostupných údajov evidované paleontologické náleziská ani významné geologické lokality.

12. Iné zdroje znečistenia (hlukové pomery, vibrácie, žiarenie)

Údaje o hlukových pomeroch a vibráciách sú uvedené v kapitole B.II bod 4.

Údaje o žiarení a iných fyzikálnych poliach sú uvedené v kapitole B.II bod 5.

13. Zhodnotenie súčasných environmentálnych problémov

Environmentálne problémy vznikajú v dôsledku priestorového stretu ekologicky hodnotných prvkov krajiny štruktúry, ktoré z hľadiska krajinnno-ekologického považujeme za ohrozené javy a stresových faktorov, ktoré v ekologickom hodnotení vystupujú ako javy ohrozujúce.

Medzi environmentálne problémy riešeného územia patria:

- plochy zástavby,
- dopravné trasy,
- vedenia VN,

- objekty bývalého poľnohospodárskeho podniku a drobné priemyslené areály,
- antropogénne pozmenené prvky krajiny štruktúry,
- prevaha veľkoblkových plôch orných pôd (v severnej a východnej časti katastrálneho územia),
- znečistenie vodných tokov z poľnohospodárskej činnosti,

C.III Hodnotenie predpokladaných vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie vrátane zdravia a odhad ich významnosti

1. Vplyvy na obyvateľstvo – počet obyvateľov dotknutých vplyvmi navrhovanej činnosti v dotknutých obciach, zdravotné riziká, sociálne a ekonomické dôsledky a súvislosti, narušenie pohody a kvality života, prijateľnosť činnosti pre dotknuté obce (napr. podľa názorových stanovísk a pripomienok dotknutých obcí, sociologického prieskumu medzi obyvateľmi dotknutých obcí), iné vplyvy

Návrh územného plánu obce je strategický územnoplánovací dokument, ktorý má priamy vplyv na plánovanie budúceho stavu životného prostredia, resp. zdravie obyvateľov a kvality života, neobsahuje riešenia, ktoré by zvyšovali ohrozenie zdravotného stavu obyvateľstva a mali naň negatívne sociálno-ekonomické dopady alebo by narušovali pohodu a kvalitu života.

Návrh územného plánu navrhuje riešenia a s nimi súvisiace opatrenia na zlepšenie stavu v rôznych oblastiach, napr. dopravy - opatrenia na zníženie hluku, alternatívna doprava, technickej infraštruktúry - dobudovanie kanalizácie, opatrenia na zlepšenie stavu životného prostredia - zníženie spaľovania uhoľných palív, využitie alternatívnych zdrojov energie, separovaný zber, aj v ostatných oblastiach – dobudovanie chodníkov, verejnej zelene, vybudovanie ochrany územia pred povodňami, ap.

Cieľom územného plánu je vytvorenie podkladu pre optimálne riešenie územia vo všetkých funkčných zložkách územia ako je bývanie, občianska vybavenosť, rekreácia a šport, plochy zelene, doprava a technická infraštruktúra tak, aby komplexne riešil územný rozvoj obce, resp. katastrálneho územia. Výstupy z návrhu riešenia ÚPN-O sú zapracované v záväznej časti riešenia. Návrh územného plánu je vyhotovený v jednom variante.

Navrhované opatrenia na zlepšenie kvality životného prostredia a ochranu zdravia obyvateľstva sú uvedené v záväznej časti strategického dokumentu, Čl. 8.

2. Vplyvy na horninové prostredie, nerastné suroviny, geodynamické javy a geomorfologické pomery

Geodynamické javy - zosuvy sú plochy vyžadujúce si zvýšenú pozornosť, sú to potenciálne riziká stavebného využitia územia. Samotný strategický dokument nemá priamy vplyv na geodynamické javy (zosuvy), ale vytvára podmienky pre rozvoj územia a výstavbu, ktorá môže byť ovplyvnená geodynamickými javmi (zosuvmi), prípadne výstavba a stavebná činnosť môže ovplyvniť geodynamické javy (zosuvy).

Strategický dokument v zásade nemá priamy vplyv na horninové prostredie, nerastné suroviny, geomorfologické pomery pri dodržaní a rešpektovaní zásad využívania prostredia a činností v súlade s koncepciou riešenia stanovenou v zásadách trvale udržateľného rozvoja.

Vplyvy na horninové prostredie počas výstavby jednotlivých zámerov (napr. úniky ropných látok do podlažia a pod.) je potrebné riešiť v podrobnejších stupňoch dokumentácie.

3. Vplyvy na klimatické pomery

Rozsahom riešenia rozvoja územia, t.j. rozvojom funkčných plôch obce, nedôjde k vplyvom na klimatické pomery, ktoré by boli priamo vnímateľné alebo zaznamenateľné. Môžu mať vplyv z globálneho hľadiska. Zvyšovaním zastavaných plôch v území sa môže meniť lokálna mikroklima. Pri eliminovaní nepriaznivých klimatických účinkov je potrebné rešpektovať národný strategický dokument „Stratégia adaptácie Slovenskej republiky na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy“, ktorú spracovalo MŽP (2018)..

Riešením kvalitatívnych zmien vo vývoji, najmä technickej, technologickej a energetickej základne, kvalitatívnymi zmenami v dopravnej koncepcii, postupným znižovaním energetickej náročnosti budov, šetrnejšími metódami zásahov do prírodného prostredia a novšími stále kvalitnejšími technológiami výroby sa očakáva pri naplnení navrhovaných predpokladov, že dôjde dokonca k postupnému znižovaniu nepriaznivých vplyvov na klimatické pomery.

Navrhované opatrenia vyplývajúce z predmetnej "Stratégie..." sú uvedené v záväznej časti strategického dokumentu, Čl. 8.

4. Vplyvy na ovzdušie (napr. množstvo a koncentrácia emisií a imisií)

Strategický dokument (územný plán) je koncepčný rozvojový dokument obce, ktorý rieši plošné funkčné využitie a priestorové usporiadanie územia a nie konkrétne navrhované činnosti a prevádzky v území. Nenavrhuje nové výrobné územia, ktoré by mohli mať negatívny vplyv na ovzdušie. Návrh územného plánu

nevyvoláva žiadne priame negatívne vplyvy na ovzdušie a ani sa v ňom nerieši umiestnenie nových stredných a veľkých zdrojov znečisťovania ovzdušia.

Návrh územného plánu rieši plynofikáciu všetkých rozvojových lokalít pre bývanie ako aj využitie alternatívnych, obnoviteľných zdrojov energie (napr. solárna energia, biomasa, ap.), čím je daný predpoklad pre elimináciu znečistenia ovzdušia lokálnymi kúreniskami a postupné znižovanie emisií.

Zdrojom znečistenia ovzdušia sú skôr lokálne kúreniská (hlavne počas zimnej vykurovacej sezóny a zhoršených rozptylových podmienok) ako aj cesta I/65 a II/519, menšej miere neelektrifikovaná železničná trať. K bodovým zdrojom znečisťovania ovzdušia možno zaradiť aj prevádzku TTS, ktorá vyvíja kogeneračnú jednotku so spaľovaním odpadového oleja.

Navrhované opatrenia vzhľadom na ochranu ovzdušia sú uvedené v záväznej časti strategického dokumentu, Čl. 8.

Vplyv prenosu znečisťujúcich látok zo susediacich území:

Do k. ú. Príbovce nezasahuje prenos produkujúcich emisií zo susediacich území. Najbližšie takéto územie je evidované v meste Martin. Hranica znečistenia látkou PM₁₀ s rozlohou 68 km² končí na hranici k. ú. Martin. V súvislosti s navrhovaným riešením v strategickom dokumente sa neuplatňujú opatrenia.

5. Vplyvy na vodné pomery (napr. kvalitu, režimy, odtokové pomery, zásoby)

Návrh územného plánu obce nevyvoláva priame významne negatívne vplyvy na vodné pomery územia, kvalitu povrchových a podzemných vôd a odtokové pomery. Vyvoláva však zvýšené nároky na zásoby pitnej vody. Nárast počtu obyvateľstva nevyžaduje vybudovanie nového vodného zdroja.

Vzhľadom na charakter klimatických zmien, za najrizikovejší faktor je možné považovať intenzívne zrážky búrkového charakteru (supercely) vo vyšších polohách, ktoré sa v údolných častiach prejavajú prívalovými vodami v sútokoch jednotlivých mikropovodí a zdvihom povodňovej vlny na ich hlavnom recipiente.

Nové rozvojové lokality sú situované mimo území s potenciálnym rizikom povodní. V záujme zabezpečenia ochrany pred povodňami musia byť rozvojové aktivity v súlade so zákonom č.7/2010 Z.z. o ochrane pred povodňami. V grafickej časti strategického dokumentu sú zakreslené záplavové čiary Q₅₀ a Q₁₀₀ ročnej vody.

Pri existujúcich výrobných činnostiach hrozí potenciálne riziko havarijného úniku kvapalných produktov a látok do vodných tokov. Pri dôslednom dodržiavaní platnej legislatívy v oblasti životného prostredia sa predpokladá minimálne potenciálne riziko havárií.

Dažďové vody sa navrhujú zadržať v území vsakovaním a vybudovať novú dažďovú kanalizačnú sieť, ktorá bude cez retenčné odvádzat dažďové vody do vsakov, prípadne sa bude naďalej využívať.

Vplyv strategického dokumentu na vodné pomery povrchové a podzemné vody možno hodnotiť ako málo významný. Pozitívny vplyv strategického dokumentu je že rieši odkanalizovanie existujúceho a navrhovaného urbanizovaného územia, čo po realizácii kanalizácie zvýši kvalitu povrchových a podzemných vôd.

Navrhované opatrenia vzhľadom na ochranu a nakladanie s vodami sú uvedené v záväznej časti strategického dokumentu, Čl. 6 a Čl. 8. Strategický dokument navrhuje v záväznej časti konkrétnu ochranu územia pred povodňami - vybudovanie obtokovej nádrže na sútoku Blatnického potoka a rieky Turiec ako ochranu zastavaného územia pred prívalovými dažďami.

6. Vplyvy na pôdu (napr. spôsob využívania, kontaminácia, pôdna erózia)

Za priamy vplyv na pôdu možno považovať zábery pôdy na nepoľnohospodárske účely (bližšie popísané v kapitole B.I.1.). Pri návrhu strategického dokumentu boli uprednostnené kompaktné, celistvé rozvojové plochy, nadväzujúce na zastavané územie obce, vzhľadom na ochranu pôdy pred nadmerným rozdrobením. Strategický dokument navrhuje zábery chránenej pôdy (Nariadenie vlády č.58/2013 Z. z.) v minimálnom rozsahu

Za negatívny, degradujúci vplyv na pôdu, okrem činnosti človeka, je možné považovať vodnú a veternú eróziu. Jej priamym vplyvom sa znižuje prirodzená úrodnosť pôd.

Navrhované opatrenia vzhľadom na ochranu poľnohospodárskej pôdy sú uvedené v záväznej časti strategického dokumentu, Čl. 8.

7. Vplyvy na faunu, flóru a ich biotopy (napr. chránené, vzácne, ohrozené druhy a ich biotopy, migračné koridory živočíchov, zdravotný stav vegetácie a živočíšstva atď.)

7.1 Chránené, vzácne, ohrozené druhy a ich biotopy

Chránené a vzácne spoločenstvá fauny a flóry sa viažu prevažne na osobitne chránené časti prírody a krajiny a na prvky Územného systému ekologickej stability (ÚSES). Vzhľadom na vzdialenosť väčšiny významných prírodných ekosystémov od novo navrhovaných lokalít podľa návrhu územného plánu nie je predpoklad priameho negatívneho ovplyvnenia celkového genofondu a biodiverzity širšieho záujmového

územia. Návrh riešenia strategického dokumentu vytvára predpoklady na realizáciu navrhnutých ekostabilizačných opatrení, čo prispeje k stabilizácii prírodného prostredia a tým sa zlepšia aj podmienky pre faunu a flóru riešeného územia.

V súčasnej dobe nie je možné určiť negatívne alebo pozitívne vplyvy na konkrétne rastlinné a živočíšne druhy, tieto vplyvy bude možné identifikovať v rámci posudzovania vplyvov jednotlivých stavieb alebo činností, ktoré budú spĺňať prahové hodnoty pre posudzovanie vplyvov na životné prostredie podľa tretej časti zákona č. 24/2006 Z. z., alebo pri udeľovaní územných a stavebných povolení alebo osobitných predpisov, na ktorom sa zúčastnia aj orgány ochrany prírody a krajiny, kde bude známy konkrétny rozsah výstavby a bude sa zisťovať konkrétny výskyt chránených rastlín a živočíchov v danom mieste.

Pri dodržaní navrhutej koncepcie riešenia ÚPN-O, premietnutej do záväznej časti riešenia vzhľadom na ochranu prírody a tvorbu krajiny, sa nepredpokladá, že dôjde k negatívnym vplyvom na faunu, flóru, resp. biotopy.

Pri plnej realizácii rýchlostnej cesty R3 v k. ú. Príbovce (v návrhovom období) dôjde k určitej migračnej bariére pre živočíchy a k zásahu do prvkov ÚSES.

7.2 Migračné koridory živočíchov

Hlavným významným hydrickým migračným koridorom pre ichtyofaunu a aviofaunu je v riešenom území rieka Turiec, do ktorého nezasahujú nové funkčné plochy. Ďalším významným hydricko - terestrickým regionálnym migračným biokoridorom je Blatnický potok, v blízkosti ktorého sú navrhované nové funkčné plochy bývania. Vzhľadom na to, že predmetné biokoridory patria do území európskeho významu, je potrebné pri ich ochrane dodržať platnú legislatívu. Na úseku ochrany vôd sa nepredpokladá vplyv na vodné toky.

7.3 Rozširovanie invázných druhov rastlín

Pri realizácii samotných činností a stavieb podľa strategického dokumentu je nepriamy predpoklad aj možnosť negatívneho šírenia expanzívnych a invázných druhov rastlín. Tieto vplyvy je možné eliminovať dodržaním príslušnej legislatívy, resp. návrhom opatrení.

8. Vplyvy na krajinu - štruktúru a využívanie krajiny, scenériu krajiny

Do výrazu a charakteristického vzhľadu krajiny strategický dokument s navrhnutými rozvojovými zámermi negatívne nezasahuje. Súčasná krajinná štruktúra sa významne nezmení a k zmenám vo výmere plôch dôjde len v rámci sídelnej štruktúry.

Krajinný ráz a scenéria sa zmenia len minimálne a to vďaka tomu, že nové rozvojové plochy pre bývanie, občiansku vybavenosť, rekreáciu a výrobu sa prevažne navrhujú v nadväznosti na už existujúce zastavané plochy alebo kompaktné so súčasnou štruktúrou katastrálneho územia.

K určitej zmene obrazu krajiny dôjde pri realizácii dopravných koridorov, (hlavne rýchlostnej cesty R3).

Navrhované opatrenia na ochranu súčasného stavu a štruktúry krajiny sú uvedené v záväznej časti strategického dokumentu, Čl. 7.

9. Vplyvy na chránené územia a ochranné pásma [napr. navrhované chránené vtáčie územia, územia európskeho významu, európska sústava chránených území (Natura 2000), národné parky, chránené krajinné oblasti, chránené vodohospodárske oblasti], na územný systém ekologickej stability

Strategický dokument intenzifikuje a reštrukturalizuje existujúce urbanizované územie a navrhuje jeho rozšírenie v jeho priamom dotyku. Návrh riešenia zabezpečuje ochranu a funkčnosť všetkých prvkov ÚSES, rešpektuje RÚSES, vrátane navrhovaných ekostabilizačných opatrení. Realizáciou navrhovaných ekostabilizačných opatrení sa vytvoria predpoklady pre stabilizáciu krajiny a úpravu jej štruktúry. V rámci riešenia strategického dokumentu nie sú navrhnuté činnosti, ktoré by negatívne zasahovali a ovplyvňovali chránené územia, ochranné pásma, resp. územný systém ekologickej stability a nepredpokladá sa negatívny vplyv strategického dokumentu na tieto územia.

Navrhované opatrenia na ochranu ekologickej stability a biodiverzity sú uvedené v smernej časti strategického dokumentu, kap. 2.11.

9.1 Chránené územia a NATURA 2000

Do riešeného územia zasahuje Územie európskeho významu **SKUEV 0382 Turiec a Blatničianka**. Na celom území SKUEV 0382 Turiec a Blatničianka platí 2. a 4. stupeň ochrany podľa zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov.

Podľa Výnosu č. 3/2004-5.1 zo 14. júla 2004, ktorým sa vydáva národný zoznam území európskeho významu v k. ú. Príbovce platí 4. stupeň na parcelách č. 271/5, 469/1, 469/2, 671 registra „C“.

Nepredpokladá sa vplyv strategického dokumentu na územia sústavy NATURA 2000.

9.2 Územná ochrana prírody

V riešenom území sa nachádza osobitne chránené územie (osobitne chránená časť prírody a krajiny), ktoré je začlenené v národnej sústave chránených území (zákon č.543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny **Národná prírodná rezervácia Turiec** - ev. č. štátneho zoznamu 458. V NPR platí 4. stupeň ochrany, v jej ochrannom pásme 3. stupeň.

Nepredpokladá sa vplyv strategického dokumentu na toto chránené územie.

Územia chránené podľa medzinárodných dohovorov

V riešenom území sa nachádza medzinárodne významná mokraď, tzv. ramsarská lokalita **Mokrade Turca**. Nepredpokladá sa vplyv strategického dokumentu na tieto chránené územie.

Prvky ÚSES

V k. ú. obce sa nachádzajú:

- Biocentrum nadregionálneho významu NRBc 3 Turiec,
 - Biocentrum regionálneho významu RBc 14 Blatničianka - Ďanovská terasa
 - Biokoridor regionálneho významu RBk 11 Blatnický potok,
- Nepredpokladá sa vplyv strategického dokumentu na prvky územného systému ekologickej stability.
- V k. ú. Príbovce boli vyčlenené nasledovné prvky MÚSES:
- Lokálny biokoridor - Čierny potok, vrátane jeho prítokov

Ochranné lesy

V k. ú. obce Príbovce sa nenachádzajú.

Ochranné pásma

Všetky ochranné pásma vymedzené podľa osobitných predpisov (technickej a dopravnej infraštruktúry, vodných tokov, lesa, ap.) sú premietnuté v grafickej časti strategického dokumentu a uvedené v záväznej časti návrhu v Čl. 10.

Strategický dokument rešpektuje existujúce ochranné pásma vzhľadom na ochranu prírody a krajiny, sietí technickej a dopravnej infraštruktúry a navrhované činnosti umiestňuje mimo nich.

10. Vplyvy na kultúrne a historické pamiatky, vplyvy na archeologické náleziská

Návrh riešenia územného plánu obce nemá priamy vplyv na kultúrne a historické pamiatky.

Je predpoklad, že v k. ú. obce sa nachádzajú doteraz neznáme archeologické náleziská, ktoré môžu byť dotknuté navrhovanými činnosťami, ku ktorým sa bude vyjadrovať príslušný orgán ochrany.

Územnoplánovacia dokumentácia obce vytvára predpoklady pre ochranu a zachovanie kultúrneho dedičstva v návrhu záväznej časti riešenia.

Navrhované opatrenia na ochranu kultúrneho dedičstva sú uvedené v záväznej časti strategického dokumentu, Čl. 7.

11. Vplyvy na paleontologické náleziská a významné geologické lokality

Vzhľadom na to, že takéto lokality a náleziská sa v katastri obce nenachádzajú, je hodnotenie vplyvu návrhu územného plánu na ne bezpredmetné.

12. Iné vplyvy

Iné vplyvy navrhovaného strategického dokumentu návrh Územného plánu obce Príbovce neboli v rozsahu tohto hodnotenia identifikované.

13. Komplexné posúdenie očakávaných vplyvov z hľadiska ich významnosti a ich porovnanie s platnými právnymi predpismi

Predkladaný strategický dokument - návrh Územného plánu obce Príbovce - predstavuje rozsiahle spracovanú dokumentáciu, ktorá komplexne rieši predpokladaný rozvoj obce na všetkých úrovniach. Z komplexného posúdenia riešenia strategického dokumentu vyplýva, že nemá žiadne podstatné negatívne vplyvy na životné prostredie a zdravie obyvateľov obce, ale navrhovanými opatreniami, ako aj regulatívmi stanovenými v záväznej časti riešenia vytvára podmienky pre zlepšenie stavu v území.

Návrh strategického dokumentu rieši optimálne využitie potenciálu územia pre jeho rozvoj vo všetkých funkčných zložkách a vytvára predpoklady pre rozvoj bývania, občianskej vybavenosti, služieb, zelene, v menšej miere športu, vytvára podmienky pre elimináciu environmentálnych problémov (splašková kanalizácia do nových lokalít, zásobovanie energiami, ekologické zdroje vykurovania, ap.).

Vplyvy z hľadiska ochrany prírody a krajiny nie je možné v tomto štádiu vyjadriť presnými kvantitatívnymi ukazovateľmi.

Pri spracovaní návrhu strategického dokumentu (ÚPN-O) boli rešpektované všetky v súčasnosti platné právne predpisy v oblasti zložiek ochrany životného prostredia a ochrany prírody a krajiny:

Prehľad relevantných kľúčových právnych predpisov, ktoré sme zohľadnili pri hodnotení vplyvov:

- Zákon NR SR č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Vyhláška MZ SR č. 549/2007 Z.z. o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií – platné od 1.12. 2007
- Zákon NR SR č. 364/2004 Z.z. o vodách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (vodný zákon) v znení neskorších predpisov
- Vyhláška MŽP SR č. 29/2005 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o určovaní ochranných pásiem vodárenských zdrojov a o opatreniach na ochranu vôd
- Zákon č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov
- Zákon č.135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (Cestný zákon) v znení neskorších predpisov a vykonávacej vyhlášky č. 35/1984 Zb. v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov, vyhláška MŽP SR č. 365/2015 Z. z., vyhláška MŽP SR č.366/2015 Z.z. a č.371/2015 Z. z.
- Zákon č. 137/2010 Z. z. o ovzduší v znení zákona č. 318/2012 Z. z., zákona č. 180/2013 Z. z., zákona č. 350/2015 Z. z., zákona č. 293/2017 Z. z., zákona č. 194/2018 Z. z. a zákona č. 74/2020 Z. z.
- Vyhláška č. 360/2010 Z. z. o kvalite ovzdušia v znení neskorších predpisov
- Zákon NR SR č. 50/1976 Z.z. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení zmien a doplnkov zákona a prislúchajúcimi vykonávacími vyhláškami
- Zákon č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 326/2005 Z. z. o lesoch v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 251/2012 Z.z. o energetike v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 131/2010 Z.z. o pohrebníctve v znení neskorších predpisov, ap.

Hodnotenie významnosti predpokladaných vplyvov bolo uskutočnené s použitím bodovej stupnice hodnotenia od 0 do 3. Najvyššej bodovej hodnote (3) zodpovedá veľmi významný vplyv, ktorý má dosah presahujúci lokálnu úroveň alebo ovplyvňuje najzraniteľnejšie zložky životného prostredia. Najnižšia bodová hodnota (0) zodpovedá absencii akéhokoľvek vplyvu.

Predmetom hodnotenia boli vplyvy uvedené v kapitole III.; podkapitolách 1. – 12. tejto správy o hodnotení. Spomedzi uvádzaných vplyvov sa okrem vplyv na pôdy a zahusťovanie zastavaného územia nepredpokladajú významnejšie negatívne vplyvy, t. j. vplyvy s bodovým hodnotením 3. Nový záber poľnohospodárskej pôdy predstavuje výmeru 7,04 ha - z toho 2,90 ha je záber najkvalitnejšej pôdy, vplyv na pôdu bol vyhodnotený ako veľmi významný.

Všetky ostatné predpokladané vplyvy možno považovať za nevýznamné alebo málo významné, čo zodpovedá bodovému hodnoteniu 1 - 2.

Uvedené vplyvy v tejto fáze spracovania dokumentácie zväčša nie je možné vyjadriť presnými kvantitatívnymi ukazovateľmi. Konkrétne návrhy investičných projektov možno stotožniť s priamymi vplyvmi. Predkladané hodnotenie vplyvov podľa významnosti možno preto považovať len za orientačné.

Tab. č. 8 Orientačné zhodnotenie vplyvov strategického dokumentu (Návrh ÚPN-O Príbovce)

Predpokladané vplyvy územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie	Druh vplyvu	Významnosť Bez vplyvu - 0 Málo významný vplyv - 1 Významný vplyv - 2 Veľmi významný vplyv - 3
1. Vplyvy na obyvateľstvo (počet obyvateľov dotknutých vplyvmi navrhovanej činnosti v dotknutých obciach, zdravotné riziká, sociálne a ekonomické dôsledky a súvislosti, narušenie pohody a kvality života, prijateľnosť činnosti pre dotknuté obce (napr. podľa názorových stanovísk a pripomienok dotknutých obcí, sociologického prieskumu medzi obyvateľmi dotknutých obcí), iné vplyvy)	pozitívny	3
2. Vplyvy na horninové prostredie, nerastné suroviny, geodynamické javy a geomorfologické pomery	-	0
3. Vplyvy na klimatické pomery	-	0
4. Vplyvy na ovzdušie (napr. množstvo a koncentrácia	pozitívny	0 - 1

Predpokladané vplyvy územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie	Druh vplyvu	Významnosť Bez vplyvu - 0 Málo významný vplyv - 1 Významný vplyv - 2 Veľmi významný vplyv - 3
emisí a imisí)	negatívny	1
5. Vplyvy na vodné pomery (napr. kvalitu, režimy, odtokové pomery, zásoby)	pozitívny negatívny	3 1
6. Vplyvy na pôdu (napr. spôsob využívania, kontaminácia, pôdna erózia)	negatívny	3
7. Vplyvy na faunu, flóru a ich biotopy (napr. chránené, vzácne, ohrozené druhy a ich biotopy, zdravotný stav vegetácie a živočíšstva atď.) - migračné koridory živočíchov	negatívny negatívny	2 3
8. Vplyvy na krajinu štruktúru a využívanie krajiny, scenériu krajiny.	negatívny	0 - 1
9. Vplyvy na chránené územia a ochranné pásma [napr. navrhované chránené vtáčie územia, územia európskeho významu, súvislá európska sústava chránených území (NATURA 2000), národné parky, chránené krajinné oblasti, chránené vodohospodárske oblasti], na územný systém ekologickej stability	pozitívny negatívny	2 1
10. Vplyvy na kultúrne a historické pamiatky, vplyvy na archeologické náleziská	pozitívny	1
11. Vplyvy na paleontologické náleziská a významné geologické lokality	-	0
13. Iné vplyvy	-	0

C.IV Navrhované opatrenia na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov na životné prostredie a zdravie

A) Prehľad opatrení navrhovaných v strategickom dokumente, relevantných z hľadiska životného prostredia a zdravia obyvateľstva:

- uvedených v smernej časti
 - opatrenia na zabezpečenie ekologickej stability a biodiverzity
 - opatrenia pre vodné toky - vodné toky (protipovodňová ochrana), opatrenia na elimináciu znečistenia vôd
 - opatrenia pre poľnohospodársku pôdu
 - opatrenia na podporu nelesnej drevinnej vegetácie (NDV)
 - opatrenia na rozvoj sídelnej zástavby
 - ekostabilizačné a manažmentové opatrenia Nadregionálne biocentrum Turiec (NRBc3 Turiec)
 - opatrenia vzhľadom na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy
 - uvedených v záväznej časti
 - v oblasti ovzdušia
 - v oblasti ochrany podzemných a povrchových vôd
 - v oblasti ochrany pred hlukom a vibráciami
 - v oblasti ochrany pôdy
 - v oblasti odpadov
 - v oblasti stratégie na nepriaznivé dôsledky klímy
 - v oblasti prírodnej rádioaktivity
 - v oblasti rizík využitia územia evidovaných zosuvmi

Do strategického dokumentu je potrebné doplniť, resp. zapracovať:

- B) Do záväznej časti ďalšie opatrenia vzhľadom na ochranu prírody a krajiny, resp. životné prostredie:
- ekostabilizačné a manažmentové opatrenia na zabezpečenie ekologickej stability a biodiverzity
 - voči rozširovaniu invázných druhov rastlín
 - z hľadiska environmentálnych záťaží
 - vzhľadom na bariérové prvky
 - v oblasti obmedzenia negatívnych vplyvov na bývanie pracovné a životné prostredie

- na zlepšenie pôsobenia štruktúry vnímanej krajiny
 - na ochranu zdravia obyvateľstva
 - z hľadiska kultúrneho dedičstva
- C) Do smernej a záväznej časti: Mokrade regionálneho a lokálneho významu a opatrenia na ich udržanie.
- D) Ďalšie opatrenia, ktoré je potrebné dodržať vzhľadom na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov na životné prostredie a zdravie:
- zabezpečiť dôsledné uplatnenie posudzovania vplyvov na životné prostredie na úrovni konkrétnych činností (projektov) podľa tretej časti zákona č. 24/2006 Z. z. tak, aby bola zabezpečená ich environmentálne prijateľná lokalizácia, technická a technologická optimalizácia, výber najlepších dostupných technológií, ako aj vyváženosť environmentálnych, sociálnych a ekonomických aspektov
 - zabezpečiť dôsledné uplatnenie zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v platnom znení na úrovni konkrétnych navrhovaných činností na území sústavy NATURA 2000, dotknuté Územie európskeho významu Turiec a Blatničianka
 - nepriaznivý vplyv budovania nových spevnených plôch na životné prostredie odstrániť alebo znížiť výsadbou zelene v rámci parkových a sadových úprav s použitím miestnych stanovištno vhodných druhov, a vytvárať podmienky pre uplatnenie dokumentu „Stratégiu adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy“
 - pri umiestňovaní jednotlivých stavieb v riešenom území dôsledne dodržiavať požiadavky na ochranu obyvateľstva pred účinkami hluku a vibrácií vyplývajúce z vyhlášky MZ SR č. 549/2007 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí a v prípade potreby realizovať účinné proti hlukové opatrenia
- E) Do záväznej časti strategického dokumentu je potrebné zapracovať požiadavky vyplývajúce zo stanoviska Dopravného úradu Bratislava, č. j. 20484/2017/ROP-002-P/35313 zo dňa 24.10.2017 a č. j. 21551/2017ROP-002-P/38966 zo dňa 16.11.2017 - obmedzenia vyplývajúce z ochranných pásiem letiska pre letecké práce v poľnohospodárstve Košťany nad Turcom.
- F) Do záväznej časti strategického dokumentu je potrebné zapracovať požiadavky vyplývajúce zo stanoviska Okresného úradu Martin, odb. starostlivosti o ŽP, úsek štátnej vodnej správy, č. j. OU-MT-OSZP-2017/15520 zo dňa 06.11.2017:
- neumiestňovať stavby na pobrežné pozemky vodných tokov, v zmysle §49 vodného zákona pobrežný pozemok pri vodohospodársky významnom vodnom toku je do 10 m a pri drobnom vodnom toku do 5 m od brehovej čiary
 - individuálnu bytovú výstavbu alebo priemyselné zóny v územiach na to určených povoliť až po vybudovaní inžinierskych sietí (vodovod a kanalizácia) z dôvodu zabezpečenia všestrannej ochrany vôd a vytvorenia podmienok pre trvalo udržateľné využívanie vodných zdrojov

Formálne pripomienky na úpravu strategického dokumentu (ÚPN-O Príbovce):

- G) Do grafickej časti doplniť do príslušných výkresov SKUEV 0382 Turiec a Blatničianka, graficky vyznačiť a doplniť do legendy, hranica je totožná s NPR Turiec.
- H) V legende príslušného výkresu opraviť názov "Ramsarská oblasť" na "Ramsarská lokalita", názov "malé chránené územie" na "maloplošne chránené územie" - upozorňujeme, že toto je totožné s NPR Turiec, ktorá má ďalej v legende svoje grafické vyjadrenie.
- I) Zosúladiť textovú smernú časť kapitoly 2.9.3 Chránené územia – funkčné obmedzenie v zmysle príslušných zákonných ustanovení s legendou príslušnej grafickej časti.
- J) V celom strategickom dokumente opraviť názov územia európskeho významu SKUEV 0382 tak, ako je uvedené v dokumentoch ŠOP SR.

C.V Porovnanie variantov zohľadňujúcich ciele a geografický rozmer strategického dokumentu vrátane porovnania s nulovým variantom

1. Tvorba súboru kritérií a určenie ich dôležitosti na výber optimálneho variantu

Záväzným výstupom strategického dokumentu (Návrh ÚPN-O) je jeho záväzná časť, ktorá obsahuje návrhy regulatívov územného rozvoja s presne formulovanými zásadami priestorového usporiadania a funkčného využívania územia. Tieto môžeme zoskupiť podľa charakteru do troch skupín:

- krajinnno-ekologické kritériá (regulatívy ochrany a využívania poľnohospodárskej pôdy, prírodných zdrojov, ochrany prírody a krajiny, vytvárania a udržiavania ekologickej stability územia a starostlivosti o životné prostredie),
- socio-ekonomické kritériá (regulatívy pre plochy bývania, občianskeho vybavenia, výroby, regulatívy dopravy),
- technicko-ekonomické kritériá (regulatívy technickej infraštruktúry – vodovod, kanalizácia, energie, časová koordinácia výstavby).

Dôležitosť jednotlivých kritérií je stanovená ich záväznosťou. Všetky boli určené a stanovené z hlavného hľadiska trvalo udržateľného rozvoja.

2. Porovnanie variantov

Návrh územného plánu sa vypracováva v jednom variante (v súlade s § 22 stavebného zákona) a v rámci správy o hodnotení sa porovnáva s nulovým variantom, t.j. so stavom, v ktorom sa obec nachádza v súčasnosti za predpokladu, že sa návrh územného plánu nebude realizovať.

Nulový variant predstavuje situáciu, že obec nebude mať záväzný dokument pre koordináciu stavebných zámerov a investičných aktivít s tým, že nebude možné systematicky realizovať aj opatrenia na prevenciu, minimalizáciu a elimináciu nepriaznivých vplyvov na životné prostredie. Výstavba môže postupovať chaoticky, bez riešenia líniových technických infraštruktúr a verejnoprospešných stavieb.

Ako vyplýva z porovnania s nulovým variantom, strategický dokument vytvorí podmienky na skvalitnenie životného prostredia, ochrany prírody a krajiny, ochranu zdravia obyvateľstva pred rôznymi negatívnymi vplyvmi, najmä vzhľadom na opatrenia ktoré navrhuje. Významnejším negatívom riešenia je záber pôdy, ktorá však v kontexte Slovenska nepatrí medzi produkčné a pohybuje sa v nižších hodnotách kvality.

V prípade, že sa územný plán schváli, bude rozvoj obce pokračovať v hraniciach prípustných regulatívov, ktoré stanovuje územný plán v záväznej časti.

C.VI Metódy použité v procese hodnotenia vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie a zdravie a spôsob a zdroje získavania údajov o súčasnom stave životného prostredia a zdravia

Proces hodnotenia vychádza metodicky zo zákona č.24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie v znení neskorších predpisov. Návrh územného plánu, ako i správa o hodnotení, vychádza z komplexných prieskumov a rozborov územia obce vrátane spracovaného krajinno-ekologického plánu, vykonaných v procese spracovávania územného plánu obce, z krajinno-ekologického plánu obce Rakovo, ktoré analyzovali stav životného prostredia a problematiku ochrany prírody a krajiny. Pri tvorbe územného plánu boli zohľadnené princípy trvalo udržateľného rozvoja územia a platné právne predpisy, nadradené platné dokumenty, koncepcie a stratégie a to metódou analýzy a syntézy poznatkov.

C.VII Nedostatky a neurčitosti v poznatkoch, ktoré sa vyskytli pri vypracúvaní správy o hodnotení

Pri vypracúvaní správy o hodnotení bolo problematické zdôvodňovanie vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie. Samotný strategický dokument nemá priamy vplyv na životné prostredie, pretože ide o plánovací dokument a jeho riešenie vychádza z princípov trvalo udržateľného rozvoja, jeho realizáciou sa však zvýši kvalita životného prostredia a kvalita života obyvateľov obce.

Vzhľadom na dikciu zákona č.24/2006 Z. z. je vždy potrebné osobitne posúdiť vplyvy na životné prostredie pri jednotlivých činnostiach (EIA), ktoré sú v prílohách uvedeného zákona, pri územnom konaní, resp. stavebnom povolení.

C.VIII Všeobecné záverečné zhrnutie

Strategický dokument (územný plán) predstavuje základný záväzný dokument na usmerňovanie a regulovanie vývoja obce a dosiahnutie súladu všetkých činností v obci. Člení sa na textovú a grafickú časť, pričom textová časť je rozdelená na smernú a záväznú. V záväznej časti sú definované zásady a regulatívy priestorového usporiadania obce, prípustné, obmedzené a zakázané funkčné využívanie plôch, zásady a regulatívy starostlivosti o životné prostredie, územný systém ekologickej stability a tvorby krajiny, zásady a regulatívy využívania prírodných zdrojov a kultúrno-historických hodnôt, stanovené zásady a regulatívy dopravného a technického vybavenia a občianskeho vybavenia územia, určené plochy pre verejnoprospešné stavby a navrhnuté rozšírenie hraníc zastavaného územia obce.

Územný plán navrhuje dostatočný rozvoj plôch pre bývanie a športové aktivity, navrhuje riešenie environmentálnych problémov vzhľadom na technickú a dopravnú infraštruktúru ako aj životné prostredie, rešpektuje prvky ekologickej stability územia, migračné koridory a vyhlásené chránené územia.

Záverom je možné konštatovať, že návrh riešenia územného plánu predstavuje vhodný, optimálny rozvojový dokument pre obec v dlhodobom horizonte, umožňuje primeraný rozvoj obce vo všetkých sférach rozvoja.

Správa o hodnotení strategického dokumentu obsahuje rozpracovanie všetkých bodov uvedených v prílohe č.5 zákona č.24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie.

C.IX Zoznam riešiteľov a organizácií, ktoré sa na vypracovaní správy o hodnotení podieľali, ich podpis (pečiatka)

Ing. arch. Eleonóra Hejzlarová
- autorizovaný architekt SKA

.....
podpis, pečiatka

C.X Zoznam doplňujúcich analytických správ a štúdií, ktoré sú k dispozícii u navrhovateľa a ktoré boli podkladom na vypracovanie správy o hodnotení

- Krajinnno-ekologický plán obce Príbovce, 12/2017 (ENVICONSULT , spol s .r.o., Žilina)
- Zadanie pre Územný plán obce Príbovce, 12/2019
- Návrh Územného plánu obce Príbovce, 03/2020

C.XI Dátum a potvrdenie správnosti a úplnosti údajov podpisom (pečiatkou) oprávneného zástupcu navrhovateľa

V Príbovciach, dňa2021

Viktória Flaková, starostka obce Príbovce

.....
podpis, pečiatka

Príloha č.1: Vyhodnotenie požiadaviek určených v rozsahu hodnotenia

Príloha obsahuje vyhodnotenie *špecifických požiadaviek*, ktoré vyplynuli z Rozsahu hodnotenia pre hodnotenie vplyvov návrhu strategického dokumentu „Územný plán obce Príbovce“ na životné prostredie zo pod č. j. OU-MT-OSZP-2017/015383-EIA.

Špecifické požiadavky

Zo stanovísk doručených k oznámeniu a z obsahu oznámenia vyplynula potreba v správe o hodnotení podrobnejšie rozpracovať nasledovné okruhy otázok súvisiace s navrhovaným strategickým dokumentom:

2.2.1 V správe o hodnotení bude vyhodnotený súlad návrhu strategického dokumentu s ďalšími nadradenými dokumentmi: Strategický plán rozvoja dopravnej infraštruktúry SR do r.2020, Operačný program Integrovaná infraštruktúra na r.2014-2020, postupovať v súlade s uznesením vlády SR č.223/2013 o Národnej stratégii rozvoja cyklistickej dopravy a cykloturistiky v SR ap., rešpektovať územnú rezervu pre výhľadovú stavbu Rýchlostná cesta R3 Martin - Rakovo, dodržať ochranné pásma dráh v zmysle zákona č.513/2009 Z. z. o dráhach, pri návrhu lokalít predovšetkým bývania v blízkosti pozemných komunikácií a železničných tratí je nevyhnutné posúdiť nepriaznivé vplyvy z dopravy a navrhnúť opatrenia na max. elimináciu negatívnych účinkov.

Strategický dokument je v súlade so všetkými uvedenými nadradenými strategickými dokumentmi.

2.2.2 V správe o hodnotení bude vyhodnotený súlad návrhu strategického dokumentu s požiadavkami na ochranné pásma pri existujúcich a navrhovaných činnostiach v zmysle platnej legislatívy.

Požiadavky sú zapracované v strategickom dokumente a vyhodnotené v kap. C.III bod 9.Vplyvy na chránené územia a ochranné pásma, str.26.

2.2.3 Do správy o hodnotení bude zapracované stanovisko Ministerstva ŽP SR, Odboru štátnej geologickej správy s priloženými mapovými podkladmi č.j. 2860/2017-5.3 51175/2017 zo dňa 21.11.2017, t.j. s vyznačením skládok odpadov, environmentálnej záťaže, zosuvných území, mapa s vyznačením radónového rizika.

Požiadavky sú zapracované v strategickom dokumente a vyhodnotené v kap. B.I, bod 3.Suroviny, str.8; v kap. B.II, bod 3. Odpady, str.10; bod 5.Žiarenie a iné fyzikálne polia, str.10; v kap. C.II body 1.5 Geodynamické javy, str.12 a 1.8 Stav znečistenia horninového prostredia, str.13; a sčasti v kap. C.IV bod A) Prehľad navrhovaných opatrení..., str.28.

2.2.4 Do správy o hodnotení zapracovať rozsah potreby odňatia poľnohospodárskej pôdy a vyhodnotiť jeho vplyvy z hľadiska ochrany poľnohospodárskej pôdy.

Rozsah potreby odňatia poľnohospodárskej pôdy je zapracovaný v strategickom dokumente a vyhodnotený v kap. B.I, bod 1.1 Záber poľnohospodárskej pôdy, str.6; v kap. C.II, bod 5. Pôdne pomery, str.15; C.III, bod 6.Vplyvy na pôdu, str.25.

2.2.5 V správe o hodnotení strategického dokumentu posúdiť a vyhodnotiť:

a) nepriaznivé vplyvy z dopravy a dodržať pásmo hygienickej ochrany pred hlukom a negatívnymi účinkami dopravy,

Požiadavky sú zapracované v strategickom dokumente a vyhodnotené v kap. B.II bod 4.Hluk a vibrácie, str.10; v kap. C.III bod 4. Vplyvy na ovzdušie, str.24; v kap. C.IV bod A) Prehľad navrhovaných opatrení..., str.28.

b) dopravné napojenia navrhovaných lokalít riešiť na základe výhľadovej intenzity dopravy.

Predmetná požiadavka bola posúdená, ale vzhľadom na absenciu relevantných podkladov, strategický dokument nemá spracovanú výhľadovú intenzitu dopravy.

2.2.6 Vyhodnotiť vplyv riešenia využitia územia na zdravie ľudí najmä z hľadiska ochrany pred hlukom, vytvorením vhodných svetelných podmienok, navrhovanou zeleňou, možnosťou pohybovej aktivity, dodržiavaním hygienických ochranných pásiem.

Požiadavky sú zapracované v strategickom dokumente a vyhodnotené v kap. C.III bod 1. Vplyvy na obyvateľstvo, str.23; v kap. C.IV bod A) Prehľad navrhovaných opatrení..., str.28.

2.2.7 V správe o hodnotení bude vyhodnotený a posúdený:

a) existujúci stav v oblasti vykurovania, prípadne vplyv prenosu zo susediacich území,

Požiadavky sú zapracované v strategickom dokumente a vyhodnotené v kap. B.I bod 4. Energetické zdroje, str.8; v kap. C.III bod 4. Vplyvy na ovzdušie, str.24. Vplyv prenosu zo susedných území nie je zásadný pre riešené územie.

- b) vyhodnotenie možností využitia alternatívnych/obnoviteľných zdrojov energie,

Požiadavky sú zapracované v strategickom dokumente a vyhodnotené v kap. B.I bod 4. Energetické zdroje, str.8; v kap. C.III bod 4. Vplyvy na ovzdušie, str.24.

- c) vyhodnotenie existujúcich činností, prípadne nových navrhovaných činností a prijať opatrenia na eliminovanie nepriaznivých vplyvov vypúšťania emisií.

Požiadavky sú zapracované v strategickom dokumente a vyhodnotené v kap. C.III Hodnotenie predpokladaných vplyvov ÚPD na životné prostredie vrátane zdravia a odhad ich významnosti bod 4. Vplyvy na ovzdušie, str. 24.

2.2.8 V správe o hodnotení bude uvedený zoznam činností, ktoré boli posudzované podľa zákona o posudzovaní s uvedením prahových hodnôt.

V území sa nenachádzajú činnosti, ktoré boli posudzované podľa § 18 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov:

2.2.9 V správe o hodnotení bude vyhodnotená a posúdená:

- a) ochrana územia katastra obce Príbovce pred povodňami a prijaté opatrenia na jej zabezpečenie na základe záplavových čiar z máp povodňového ohrozenia,

Požiadavky sú zapracované v strategickom dokumente a vyhodnotené v kap. C.III bod 5. Vplyvy na vodné pomery, str.24.

- b) vodohospodárske pomery územia v katastri obce Príbovce pre rozvoj jednotlivých lokalít.

Požiadavky sú zapracované v strategickom dokumente a vyhodnotené v kap. C.III bod 5. Vplyvy na vodné pomery, str.24.

2.2.10 V správe o hodnotení bude písomné vyhodnotenie podmienok uvedených v stanoviskách k oznámeniu.

K oznámeniu OÚ ŽP Martin o strategickom dokumente "Územný plán obce Príbovce", č. j. OU-MT_OSZP-2017/015383-EIA zo dňa 08.12.2017 prišli v lehote nasledujúce stanoviská:

1) Ministerstvo dopravy a výstavby SR, odb. starostlivosti o ŽP, Bratislava, č.j. 27135/2017/SCDPK/77043 zo dňa 07.11.2017:

- *strategický dokument je v súlade so všetkými uvedenými nadradenými strategickými dokumentmi a v záväznej časti strategického dokumentu sú zapracované relevantné požiadavky uvedené v stanovisku z hľadiska dopravy*
- *nepožaduje ďalej posudzovať strategický dokument*

2) Ministerstvo životného prostredia SR, sekcia geológie a prírodných zdrojov, odbor štátnej geologickej správy, Bratislava, č. j. 2860/2017-5.3 51175/2017 zo dňa 21.11.2017:

- *v strategickom dokumente sú zapracované všetky požiadavky uvedené v stanovisku, vyhodnotené v kap. 2.2.3 tejto prílohy č. 1*

3) Ministerstvo zdravotníctva SR, Bratislava, č. j. S02083-2017-IKŽ-4 zo dňa 04.12.2017:

- *nie je v predmetnej veci dotknutým orgánom*

4) Ministerstvo obrany SR, Agentúra správy majetku, Detašované pracovisko Stred, Banská Bystrica, č. j. ASMdpS-1-2080/2017 zo dňa 27.11..2017:

- *nemá pripomienky*
- *netrvá na posudzovaní*

5) Dopravný úrad, Bratislava, č. j. 20484/2017/ROP-002-P/35313 zo dňa 24.10.2017 a č. j. 21551/2017ROP-002-P/38966 zo dňa 16.11.2017

- *požaduje do záväznej časti strategického dokumentu zapracovať obmedzenia vyplývajúce z ochranných pásiem letiska pre letecké práce v poľnohospodárstve Košťany nad Turcom - do záväznej časti strategického dokumentu je potrebné zapracovať požiadavky vyplývajúce zo stanoviska*

6) Okresný úrad Žilina, odbor výstavby a bytovej politiky, odd. územného plánovania, Žilina, č. j. OU-ZA-OVBP1-2017/044966/KRJ zo dňa 14.11.2017:

- požaduje v celom procese obstarávania návrhu územnoplánovacej dokumentácie (ÚPD) dodržiavať zákon č.50/1976 Zb. stavebný zákon, vyhlášku MŽP č.55/2001 Z. z. o ÚPP a ÚPD a pri spracovaní ÚPD postupovať podľa metodických usmernení MDV SR - *strategický dokument je v súlade s uvedenými požiadavkami*
- 7) Okresný úrad Žilina, odbor opravných prostriedkov, č. j. OU-ZA-OOP4-2017/046491-2/KOZ zo dňa 28.11.2017:
- nepožaduje posudzovanie
 - požaduje v strategickom dokumente dodržať podmienky zo stanoviska č. OU-ZA-OOP4-2017/041916-2/SUR zo dňa 20.10.2017 - *uvedené požiadavky boli v strategickom dokumente akceptované a v primeranom rozsahu zapracované*
- 8) Okresný úrad Žilina, odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií, Žilina, č. j. OU-ZA-OCDPK-2017/044112/2/POL zo dňa 20.11.2017 :
- nemá zásadné pripomienky za predpokladu dodržania a rešpektovania stavebného zákona a zákona č.135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v znení neskorších predpisov, nadradenej ÚPN VÚC Žilinského kraja vrátane jeho zmien a doplnkov - *požiadavky sú rešpektované, zapracované do záväznej časti strategického dokumentu, vyhodnotené v kap. C.III bod 13, str.27 tejto správy*
 - požaduje rešpektovať umiestnenie, funkciu ako aj rozvojové zámery cesty I/65, ktorá prechádza k. ú. obce, pričom akékoľvek zámery vo vzťahu k predmetnej komunikácii je potrebné konzultovať s ich správcou (v súčasnosti Slovenská správa ciest) - *požiadavky sú rešpektované, zapracované do záväznej časti strategického dokumentu, vyhodnotené v kap. B.I bod 5. Nároky na dopravu a inú infraštruktúru, str. 8-9 tejto správy*
 - strategický dokument nie je potrebné posudzovať
- 9) Okresný úrad Žilina, odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií, Žilina, č. j. OU-ZA-OCDPK-2017/046937/2/BIL zo dňa 13.12.2017 :
- berie na vedomie, bez zásadných pripomienok, za predpokladu, že strategický dokument bude rešpektovať záujmy cesty I/65 a jej správcu - Slovenská správa ciest, v súvislosti s ustanoveniami STN 73 6110
- 10) Krajský pamiatkový úrad Žilina, č. j. KPUZA-2017/21806-4/88787/DUN zo dňa 13.11.2017:
- *v záväznej časti strategického dokumentu sú zapracované všetky požiadavky uvedené v stanovisku, vyhodnotené v kap. C.II bod 10. Kultúrne a historické pamiatky a pozoruhodnosti, archeologické náleziská, str.22; v kap. C.III b od 10. Vplyvy na kultúrne a historické pamiatky, vplyvy na archeologické náleziská.*
 - nepožaduje posudzovanie
- 11) Obvodný banský úrad Banská Bystrica, č.j. 1622-3005/2017 zo dňa 13.11.2017:
- nemá námietky
- 12) Okresný úrad Martin odb. starostlivosti o ŽP, časť ochrany ovzdušia, č. j. OU-MT-OSZP-2017/015547 zo dňa 10.11.2017 :
- *v strategickom dokumente sú zapracované všetky podklady a požiadavky uvedené v stanovisku, vyhodnotené v kap.2.2.7 body a) až c) tejto prílohy č.1*
- 13) Okresný úrad Martin, pozemkový a lesný odbor, č. j. OU-MT-PLO-2017/015421-MIC-P zo dňa 13.11.2017:
- nemá pripomienky
- 14) Okresný úrad Martin odb. starostlivosti o ŽP, ŠS OH, č. j. OU-MT-OSZP-2017/015645 zo dňa 13.11.2017:
- nepožaduje, aby bol vypracovávaný strategický dokument podľa zákona č.24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, posudzovaný
- 15) Okresný úrad Martin odb. starostlivosti o ŽP, úsek štátnej vodnej správy, č. j. OU-MT-OSZP-2017/15520 zo dňa 06.11.2017:
- *do strategického dokumentu, do jeho záväznej časti, je potrebné doplniť požiadavky vyplývajúce zo stanoviska:*

- ✓ neumiestňovať stavby na pobrežné pozemky vodných tokov, v zmysle §49 vodného zákona pobrežný pozemok pri vodohospodársky významnom vodnom toku je do 10 m a pri drobnom vodnom toku do 5 m od brehovej čiary
- ✓ individuálnu bytovú výstavbu alebo priemyselné zóny v územiach na to určených povoliť až po vybudovaní inžinierskych sietí (vodovod a kanalizácia) z dôvodu zabezpečenia všestrannej ochrany vôd a vytvorenia podmienok pre trvalo udržateľné využívanie vodných zdrojov
- ostatné požiadavky uvedené v stanovisku boli do strategického dokumentu primerane zapracované

16) Okresný úrad Martin, odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií, č.j. OU-MT-OCDPK-2017/015862 zo dňa 16.11.2017:

- nemá zásadné pripomienky za predpokladu dodržania a rešpektovania stavebného zákona a zákona č.135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v znení neskorších predpisov, nadradenej ÚPN VÚC Žilinského kraja vrátane jeho zmien a doplnkov - *požiadavky sú rešpektované, zapracované do záväznej časti strategického dokumentu, vyhodnotené v kap. C.III bod 13, str.27 tejto správy*
- požaduje rešpektovať umiestnenie, funkciu ako aj rozvojové zámery cesty I/65, ktorá prechádza k. ú. obce, pričom akékoľvek zámery vo vzťahu k predmetnej komunikácii je potrebné konzultovať s ich správcou (v súčasnosti Slovenská správa ciest) - *požiadavky sú rešpektované, zapracované do záväznej časti strategického dokumentu, vyhodnotené v kap. B.I bod 5. Nároky na dopravu a inú infraštruktúru, str. 8-9 tejto správy*

17) Okresný úrad Martin, odb. krízového riadenia, č. j. OÚ-MT-OKR-2017/015544-03 zo dňa 11.12.2017:

- nepožaduje posudzovanie

Ing. arch. Eleonóra Hejzlarová
- autorizovaný architekt SKA

.....
podpis, pečiatka